

ՄԵՐ ԱՆԿԻՒՆԷՆ

«ՄԱՍԻՍ» ՀԱԲԱԹԱԹԵՐԹԸ 28-ՐԴ ՏԱՐՈՒԱՆ ՍԵՄԻՆ

ՏՕԳԹ. Ա. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

«Մասիս» շաբաթաթերթը կը հանգրուանէ իր հրատարակութեան 28-րդ տարուան սեմին: Լոյս ընծայուող ներկայ համարը կը կազմէ անոր առաջին քիւր: Ուրախ ենք ու հպարտ, որ «Մասիս», պիտի շարունակէ իր անցեալ 27 տարեջրօրհաններու հետապնդած ազգային, ընկերային, պահանջատիրական եւ համամարդկային սրբազան առաքելութիւնը, միշտ հաւատարիմ՝ իր անշեղ ու անսակարկ ժողովրդավարական սկզբունքներուն:

Պատահական չէ, որ «Մասիս»-ի առաքելութեան հիմնական մարզերը բուարկեցնենք ֆիչ առաջ: Ամերիկայի հարաւային շրջանի ասիերու վրայ հրատարակուած առաջին օրէն մինչեւ ներկայ քուսկանները, աւելի քան Բառո՛րդ դար, ան մնաց իր ժողովուրդի կողմին:

Սփիւռքի ասիերուն, «Մասիս» հետեւողական մնաց իր ազգապահպանման պայքարի դիրքերուն վրայ: Ան գործարկ կանգնեցաւ եւ արձագանգեց այն բոլոր կրթական, մշակութային, գրական, քաղաքական եւ ազգային ընդհանրական բնույթի նախաձեռնութիւններուն, որոնք կրնային գործընկեր մեր գոյութեան պահպանման նպաստող կառոյցները: Յայտնաբերեց ու բնագոյնէն այն բոլոր յոռի երեւոյթները, որոնք կը բուրացնէին մեր հաւաքական երբը:

«Մասիս» Հայոց Ցեղասպանութեան նախապատմութիւնը եւ հատուցումի պահանջատիրութեան պայքարը դարձուց իր հաւատարմական կարգը:

Հայրենական քաղաքացիական պատերազմի, «Մասիս» ցուցաբերեց եզակի հոգեկցութիւն յաշտ մեր հայրենաբնակ ժողովուրդին: Լաւապէս իրագրեց հոն տիրող պայմաններուն՝ «Մասիս» դարձաւ հարազատ քարտեզը հոն ապրող մեր ժողովուրդի առօրեայ իրավիճակին:

Ան, անյիշատակ արար, մշտապէս Բաջալերեց եւ իր անվերապահ գործակցութիւնը բերաւ հայրենիքի բարեկաման նպաստող բոլոր նախաձեռնութիւններուն: Ազգով մէկ, մեր ժողովուրդի դարաւոր գրկաններուն, լեռնակուտակ կորուստներուն, անհաւասար մարտնչումներուն եւ քաղաքացիական հատուցումի հանդիսացած էր մեր հայրենի ներկայ անկախութիւնը: Բայց... քայց նաեւ, բնաշատեց, հոն, գիտակցաբար, շահադիտականօրէն եւ խտրականօ-

Շաբ.ը էջ 17

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՍԿԻԶԲ ՆԱԽԱԳԱՅԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՔԱՐՈՉԱՐՇԱԻ ԼԵՒՈՆ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ Կ'ԱՐԺԱՆԱՆԱՅ ԽԱՆԴԱԿԱՌ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԵԱՆ

Լեւոն Տեր-Պետրոսեան աղու հացով կը դիմաւորուի շրջաններ կատարած իր այցի ընթացքին եւ շրջապատուած ընդդիմադիր դեկավարներով կը մասնակցի Երեւանի մէջ տեղի ունեցած երթին

Յունուար 21-ին Հայաստանի մէջ պաշտօնապէս սկսաւ նախագահական ընտրութիւններու քարոզարշաւը: Մինչեւ Փետրուար 19-ը՝ ընտրութիւններու օրը, գրանցուած 9 թեկնածուները առիթ պիտի ունենան Հանրային Հեռատեսիլով ամէնօրեայ ելոյթներու եւ ժողովուրդին բացատրելու իրենց ընտրական ծրագիրները:

Հիմնական երկու թեկնածուները՝ նախկին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան եւ վարչապետ Սերժ Սարգսեան իրենց աշխատանքները

կեդրոնացուցած են տարբեր ուղղութիւններով: Մինչ առաջին նախագահը զբաղած է ժողովուրդի հետ շփուելու եւ անոր մօտ կորով բարձրացնելու աշխատանքով, վարչապետ Սարգսեան կ'ապաւինի պետական միջոցներու ու լծակներու վրայ:

Յունուար 22-ին Երեւանի Ազատութեան հրապարակին վրայ

կայացաւ բազմահազարանոց հանրահաւաք, որու ընթացքին Լեւոն Տէր-Պետրոսեան յայտարարեց, որ աւարտած է խօսելու փուլը, եւ այժմ սկսած է գործելու փուլը: Հակառակ խիստ ցուրտ եղանակին, հանրահաւաքին մասնակցողներու թիւը կը հաւասարէր

Շաբ.ը էջ 4

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀՈԳԵՅԱՆԳԻՍ ՅՐԱՆԴ ՏԻՆՔԻ ՄԱՅՈՒՄԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ԱՌԹԻ

Կիրակի, Յունուար 20ին, 2008, Լոս Անճելոսի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, եկեղեցւոյ անուանակոչութեան տօնին առթիւ մատուցուեցաւ Ս. Պատարագ: Օրուան պատարագին էր թեմիս բարեջան առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէր-տէրեան: Խաչատրեան Դպրաց դասերգչախումբը կատարեց պատարագի քառամասն երգեցողութիւնը, խմբավարութեամբ Բարեշ. Ստեփան Սրկ. Կէօզիւմեանի:

Պատարագի աւարտին Պոլսահայ Միութեան խնդրանքով տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօնական արարողութիւն տարաբախտ հայրենասէր լրագրող Հրանդ Տինքի մահուան առաջին տարելիցին առթիւ: Հոգեհանգստեան արարողութեան նախագահեց նախկին առաջնորդ Գերշ. ՏՏ Վաչէ Արք. Յովսէփեան: Իրենց լամբակին վրայ Հրանդ Տինքի նկարը կրող եւ ձեռքերնին մոմեր բռնած հարիւրաւոր հաւատացեալներ լուզումով հետեւեցան արարողութեան:

ԹՈՒՐՔ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ԿՈՉ Կ'ԸՆԷ ԼՐՉՕՐԵՆ ՔՆՆԵԼ ՀՐԱՆԴ ՏԻՆՔԻ ՄՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ ԻՐԱԲԱՊԱՅՆԵՐՈՒ ՄԵՂԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՅՈՒ

Թուրքիոյ արդարադատութեան նախարար Մեհմեթ Ալի Շահին կոչ ըրած է լուրջ քննութիւն կատարել այն պնդումներուն շուրջ, որոնց համաձայն՝ «Ակօս» թերթի խմբագրապետ Հրանդ Տինքի սպանութեան մէջ ներգրաւուած են նաեւ ապահովութեան ուժերը:

«Կարծիքներ կան, որ ապահովութեան ուժերու որոշ ներկայացուցիչներ կ'ապուած են այդ սպանութեան հետ», - «Սապահ» թերթին տուած հարցազրոյցի մը ընթացքին ըսած է Մեհմեթ Ալի Շահին եւ աւելցուցած. - «Որեւէ նման մեղադրանք պէտք է դիտարկուի որպէս տեղեկատուութիւն եւ լրջօրէն հետաքննուի»:

«Ֆրանսիերես» լրատու գործակալութեան հաղորդման համաձայն, շաբաթ Յունուար 19-ին, Տինքի սպանութեան տարելիցին օրը, հազարաւոր մարդիկ ցոյցի դուրս եկած են, բողոքելով, որ իշխանութիւնները կ'անտեսեն այն պնդումները, թէ սպանութիւնը իրագործող Օզիւն Սամասթ ու իրեն նախկինները հովանաւորուած են ոստիկանութեան կողմէ: «Եթէ ոստիկանութիւնը իրօք նման յանցանք թույլ տուած է

ուրեմն պէտք է պատժուի», - ըսած է Թուրքիայի արդարադատութեան նախարարը:

Տինքի ընտանիքի փաստաբաններու կարծիքով, ոստիկանութիւնը թաքցուցած է կամ ոչնչացուցած է սպանութիւնը բացայտելու համար անհրաժեշտ ապացոյցներ, որոնց շարքին՝ սպանութեան վայրի մօտ գտնուող դրամատան ապահովութեան սարքերու կատարած նկարահանումները: Բացի այդ, ըստ փաստաբաններու, 2006 թուականին ոստիկանութիւնը տեղեկութիւններ ստացած է Տինքի դէմ ծրագրուող մահափորձի մասին: Սպանութեան յետոյ Սամասթի եւ ոստիկաններէն մէկուն միջեւ տեղի ունեցած հեռաձայնային խօսակցութեան ձայնագրութեան կարելի է ենթադրել, որ իրաւապահը նախապէս իմացած է դաւադրութեան մասին:

«Ֆրանսիերես» կը չիշեցնէ, որ առաջիմ ապահովութեան ուժերու միայն չորս ներկայացուցիչ ընդգրկուած են դատական գործին մէջ, սակայն անոնք մեղադրուած են երկրորդական հարցերով, որոնք առնչուած չեն բուն սպանութեան հետ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

ՄՏՐՈՒԿՆԵՐԸ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՉՈՒՆԵՆ

Բազմաթիւ հանրապետականներ, բանից պարզուած է, սաստիկ գայրանում են, երբ նրանց չիղեցնում են իրենց կուսակցութեան նախկին առաջնորդներ Աշոտ Նաւասարդեանի, Վազգէն Սարգսեանի եւ Անդրանիկ Մարգարեանի մասին:

Նրանց գայրոյթը հասկանալի է. հիմա իրենց առաջնորդը Սերժ Մարգարեանն է, եւ Սերժ Մարգարեանը, չգիտես ինչու, չի սիրում, երբ իր «կուսակցական յենարանը» չի շուրջ է կուսակցութեան նախկին ղեկավարներին: Վերջերս, օրինակ, հանրապետականների «հին գուարդիայի» անդամներից մէկը համարձակուել էր հեռուստատեսութեանը դրական բաներ ասել Անդրանիկ Մարգարեանի մասին եւ ոչ մի անգամ չհիանալ Սերժ Մարգարեանով: Եւ ի՞նչ... «դաւաճանական» այդ արարքը կուսակցական քննարկումների առարկայ էր դարձել, իսկ հեռուստահաղորդման կրկնութիւնը պարզապէս հանուել էր եթերից: Զուտ հոգեբանական առումով մարդկային այս դրաման հասկանալի է եւ լաւագոյնս ներկայաց-

պիչներ չկան: Բայց ահա անցնում են տարիներ, եւ ինչ-որ մէկը յայտարարում է, որ ժամանակին իրենք յանուն իշխանութեան այդքան մարդ են «պառկացրել» պատժամենտում, եւ եթէ պէտք լինի՝ այդքան էլ կը պառկացնեն:

Տարրական տրամաբանութիւնը յուշում է, որ Հանրապետական կուսակցութեան պատուախնդիր անդամները պիտի անյապաղ գտնէին այս յայտարարութեան հեղինակին եւ բառիս բուն իմաստով բզիկ-բզիկ անէին: Մանաւանդ որ դա այնքան էլ բարդ բան չէ. սոցյ յայտարարութեան հեղինակը ոչ «Իթիթիհազ վե թարաքի» կուսակցութեան անդամ է, ոչ «Ալ-Քաիդայի», ոչ էլ «Ենի Ազերբայջանի»: Սոցյ յայտարարութեան հեղինակը, որքան էլ զարմանալի է, նոյն Հանրապետական կուսակցութեան անդամն է, Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային Ժողովի պատգամաւոր, եւ Հանրապետական կուսակցութեան նախագահի հարազատ եղբայրը: Ի՞նչ է ստացուում: Ստացում է, որ կուսակցութեան առաջնորդը սպանուում է,

Կուսակցութեան առաջնորդը սպանուում է, յետոյ կուսակցութեան մէկ այլ առաջնորդի եղբայրը յայտարարում է, որ դա իրենք են արել, եւ այդ նոյն կուսակցութեան «գաղափարական հայրերը» ոչ միայն իրենք իրենց, մեղմ ասած, յայտնի կենդանու տեղ են դնում, այլեւ յայտարարում են, թէ մինչեւ վերջ պաշտպանելու են իրենց նոր առաջնորդի թեկնածութիւնը, իսկ այդ թեմայի շահարկումը մեծագոյն անբարոյականութիւն է:

ուած է Շեքսպիրի «Համլետում»:
Այնտեղ էլ բոլորը գիտեն, որ թագաւորը միայն եղբոր սպանութեան շնորհիւ է տիրացել եւ թագուհուն, եւ գահին, բայց գերադասում են այդ մասին չխօսել: Աւելին. կարելի է չկասկածել, որ եթէ «Համլետի» ժամանակներում որեւէ մէկը համարձակուէր բարձրաձայն խօսել այդ մասին, նորընծայ թագաւորի մերձակայքում միշտ էլ կը գտնուէին պնակալէզներ, ովքեր կը յայտարարէին, թէ «այդ թեմայի շահարկումն անբարոյականութիւն է եւ խարխուլ է Դանեմարքայի ներքաղաքական կառուութիւնը»:

Բայց Հայաստանում իրավիճակն այնուամենայնիւ փոքր-ինչ այլ է: Յամենայն դէպս՝ Հանրապետական կուսակցութեան երեք առաջնորդներից առնուազն մէկը հաստատ բնական մահով չի մասացել: Խօսքը, հասկանալի է, Վազգէն Սարգսեանի մասին է: Պաշտօնական վարկածի համաձայն, ահաբեկչութիւնն իրականացրել են հինգ հոգի՝ բացառապէս սեփական նախաձեռնութեամբ, եւ կազմակեր-

յետոյ կուսակցութեան մէկ այլ առաջնորդի եղբայրը յայտարարում է, որ դա իրենք են արել, եւ այդ նոյն կուսակցութեան «գաղափարական հայրերը» ոչ միայն իրենք իրենց, մեղմ ասած, յայտնի կենդանու տեղ են դնում, այլեւ յայտարարում են, թէ մինչեւ վերջ պաշտպանելու են իրենց նոր առաջնորդի թեկնածութիւնը, իսկ այդ թեմայի շահարկումը մեծագոյն անբարոյականութիւն է:

Հանրապետականների բարոյականութեան հետ մենք, իհարկէ, որեւէ գործ չունենք: Դա նրանց խնդիրն է: Եթէ նրանք որոշել են իրենց ամբողջ էութեամբ ծառայել Սերժ Մարգարեանին, ամենեւին կարենք չէ: Պարզապէս կը ցանկանաք ինք, որ նրանք այդ ընթացքում բարոյականութեան մասին չխօսէին: Հայաստանը փոքր երկիր է, բոլորը բոլորին ճանաչում են, եւ դեռ չեն մոռացել, թէ ով իրենից ինչ էր ներկայացնում ընդամենը մի քանի տարի կամ նոյնիսկ մի քանի ամիս առաջ:

ԳՐԻԳՈՐ ՈՍԿԱՆԵԱՆ
«ԶՈՐՐՈՐԻ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ»

ԱՌԱՅԺՄ՝ ՕՐԻ ՄԷՋ

Շահագրգռուած մարդկանց համար, բնականաբար, յոյժ կարեւոր է, թէ ո՞վ կը դառնայ Հայաստանի երրորդ նախագահը. դրանից է կախուած նրանց պաշտօնական եւ տնտեսական առաջխաղացումը, կամ ընդհակառակը՝ անկումը: Բնականաբար, նրանք ընտրարշաւի ժամանակ ընկնելու են չափազանցութիւնների գիրկը՝ վստահեցնելով մեզ, որ իրենց թեկնածուի եւ մնացածների միջեւ ընտրութիւնը, ըստ էութեան, ընտրութիւն է դրախտի եւ դժոխքի միջեւ: Մանաւանդ, որ թեկնածուները՝ ոմանք հրապարակաւ, ոմանք էլ՝ նեղ շրջանակում, խոստանում են իրենց կողմնակիցներին, որքան

մենք իսկապէս երանութեան մէջ ենք, ինչպէս որ պնդում են իշխանութիւնները, ապա գուցէ ոչ մի բարեփոխում էլ պէտք չէ՞:

«Բարեփոխում» ասելով ես հասկանում եմ այնպիսի մի կտրուկ փոփոխութիւն, որը կարող է լուծել մի շարք կուսակուած խնդիրներ: Օրինակ, օրէնք ընդունել, համաձայն որի՝ բոլոր 18 տարեկան պատանիները, անկախ նրանից՝ ընդունուել են բուհ, թէ ոչ, պէտք է ծառայեն բանակում, բայց՝ ընդամենը մէկ տարի: Դա կը լուծի երկու խնդիր. բուհը չի լինի բանակից փախչելու տեղ, իսկ բանակը չի ընկալուի որպէս պատիժ՝ վատ սովորելու կամ ընդունելու-

Օրէնք ընդունել, համաձայն որի՝ բոլոր 18 տարեկան պատանիները, անկախ նրանից՝ ընդունուել են բուհ, թէ ոչ, պէտք է ծառայեն բանակում, բայց՝ ընդամենը մէկ տարի: Դա կը լուծի երկու խնդիր. բուհը չի լինի բանակից փախչելու տեղ, իսկ բանակը չի ընկալուի որպէս պատիժ՝ վատ սովորելու կամ ընդունելու-

շատ կոկորդ պատուէք մեզ համար, այնքան բարձր պաշտօններ կ'ստանաք:

Բայց ինչ անեն մնացած՝ «չշահագրգռուած» մարդիկ, որոնք ընտրողների բացարձակ մեծամասնութիւնն են կազմում: Նրանք, ըստ երեւոյթին, պէտք է փորձեն հասկանալ ոչ թէ ով է դառնալու յաջորդ նախագահը, այլ՝ ինչ է նա անելու: Այստեղ է, որ դեռեւս յստակութիւն չկայ: Բերեմ պարզ օրինակ. հանրապետականները խօսում են «երկրորդ սերնդի բարեփոխումները» մասին, բայց չեն բացատրում, թէ ինչ է դա նշանակում: «Առաջին սերնդի բարեփոխումները» հասկացութիւնը շատ աւելի պարզ է. դա անցում էր անբնական, խեղուած, վարչական «սոցիալիզմից» դէպի շուկայական յարաբերութիւններ: Որքան էլ ներկայիս իշխանութիւններն այդ բարեփոխումները քննադատեն, որքան էլ ժողովուրդը դրանցից դժգոհ մնայ, դրանք, իմ կարծիքով, միակ հնարաւոր եւ ճիշդ ճանապարհն էին Հայաստանի համար: Բայց նոյնիսկ նրանք, ովքեր ինձ հետ համաձայն չեն, հաւանաբար, կ'ընդունեն, որ այդ բարեփոխումները անց են կացուել որոշակի գաղափարական հենքով եւ որոշակի նպատակներով: Կարող ենք նոյնն ասել «երկրորդ սերնդի» մասին: Դժբախտաբար, ոչ: Որովհետեւ նախ պէտք է հասկանալ, թէ որտեղ ենք գտնուում եւ ուր ենք պատրաստուում գնալ: Եթէ

թեան քննութիւններին կաշառք չտալու համար: Կամ՝ օրէնքով արգելել պետավտոտեսուչներին կանգնեցնել մեքենաները: Խախտումները ֆիքսել տեսախցիկներով եւ յետոյ նամակով ծանուցել օրինախախտ վարորդին, որ նա այսինչ տեղը պէտք է սուզանք մուծի:

Վստահ եմ, որ կարելի է գտնել մեխանիզմներ՝ լուծելու համար մեր գլխաւոր ներքին խնդիրը՝ բիզնեսի եւ իշխանութեան սերտաձուլումը: Բայց մեր թեկնածուներն այդ խնդիրները, կարծես թէ, չեն յուզում: Աւելի հեշտ է, իհարկէ, իրար դէմ սուր ձոճել եւ օղցնել:

ԱՐԱՄ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
«ԱՌԱԻՕՏ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԼՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈՂՈՐԱՏ ԶՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Մրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ՝
ՏՕԹԹ. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ
ՍԱՅԱ ԹՈՒԹԵԱՆ
ՎԱԶԳԵՆ ԽՈՍՏԱՆԵԱՆ
ՅՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԹԵԱՆ
Գեռ. (626) 797-7680
Ֆաքս. (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party of
Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, Canada \$60 (Second
Class), \$75.00 (Air Mail)
Overseas \$85.00 (2nd Class Mail),
\$125.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104

ԱՅՑ ԱՌԱՋԻՆ. ՈԳԵՒՈՐԻՉ

ՀՀ առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի առաջին նախընտրական այցը փաստացի ապացուցեց այն, ինչի մասին արդէն երկար ժամանակ խօսում են միասնական ընդդիմութեան ներկայացուցիչները. Հայաստանում սկսուել է հուժկու քաղաքական պրոցէս, որի տրամաբանական աւարտը լինելու է առաջին նախագահի յաղթանակն առաջին կայ նախագահական ընտրութիւններում: Արթիկի, Արագածի, Ապարանի, Աշտարակի տարածաշրջաններում առաջին նախագահի ունեցած նախընտրական

հանդիպումները, ըստ էութեան, տեղի էին ունենում տեղեկատուական շրջափակման պայմաններում: Մինչեւ երէկ այդ տարածաշրջանների ընտրողները հիմնականում Տէր-Պետրոսեանի վերաբերեալ հակաբարոզութիւն են ստացել «Հայ լուրի» եւ միւս հեռուստաընկերութիւնների եթերից: Այս ամէնը, սակայն, ամենեւին չխանգարեց, որ նշուած տարածաշրջանների շուրջ տասը բնակավայրերում տեղի ունենան Էրեմ հանդիպումներ, իսկ Արագածոտնի մարզի մի քանի գիւղերի բնակիչները փակել են

ԼՈՒՐԵՐ

ՍԱՇԻԿ ՍԱՐԳՍԵԱՆԸ՝ ԱՐԱԲԵԿԻ՞Չ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԻ»: «Լեզուի մասին նախագահ -2008» նախաձեռնող խմբի հերթական քննարկումը նուիրում էր 2007թ. տարեվերջին «Հայկական ժամանակ» օրաթերթում տպագրված այն տեղեկատվությանը, ըստ որի Սերժ Սարգսյանի եղբայր Սաշիկ Սարգսյանը, մի շարք անձանց ներկայությունով ասել է հետևյալը. «Հոկտեմբերի 27-ին էդքան մարդ փոքրից էր, որ իշխանությունը սրանց յանձնենք: Պէտք էրաւ էլի կը փոքնէք»:

Սերժ Սարգսյանի եղբայր Սաշիկ Սարգսյան

«Դա շատ անհանգստացնող յայտարարություն էր եւ շատ տարօրինակ է, որ իշխանությունների կողմից որեւէ արձագանք չեղաւ: Դա կարելի է գնահատել բառիս բուն իմաստով անաբեկչութիւն», - նշեց ՍԴՀԿ ատենապետ Լիւդմիլա Սարգսյանը: Աժ նախկին պատգամաւոր Գուրգէն Եղազարեանը նախքան Սաշիկ Սարգսյանի յայտարարությունները անդրադառնալով՝ բերեց մի քանի օրինակներ: Մասնաւորապէս, նա նշեց գրող եւ հրատարակիչ Ռոբերտ Կարաեանի հետ տեղի ունեցածը. «2006թ. Մայիսին նրանց ծեծի ենթարկեցին էրեբունոյ թաղամասում, հենց թաղապետարանում՝ հասցնելով ծանր մարմնական վնասուածքներ: Նա գնացել էր 4 փախստական երեխաների գործող, որպէսզի պաշտպան կանգնի նրանց»: Թէեւ, այս կապակցութեամբ շատ է խօսուել, սակայն մինչ օրս Կարաեանը ոչ մի պատասխան չի ստացել կատարուած իր անարդարութեան մասին: Դեռ աւելին, դրանից մի քանի օր անց նրան արդէն ծեծել են անյայտ սահմաններում «Ռոսիա» կինոթատրոնի մերձակայքում, իսկ 2008թ. Յունուարին բանաստեղծը արդէն դաժան ծեծի է ենթարկուել անյայտ անձանց կողմից իր բնակարանի մերձակայքում: Վերջին պատահարը Գուրգէն Եղազարեանը կապում է Կարաեանի այն ստորագրութեան հետ, որը նա դրել է այն յայտարարութեան տակ, որով պահանջուեց պատասխանատուութեան ենթարկել այն անձանց, ովքեր առնչութիւն ունեն Սաշիկ Սարգսյանի յայտնի յայտարարու-

թեան հետ. «Ինչպէս տեսնում էք Հայաստանում այլախոհութիւնը որպէս կանոն պէտք է պատժուի: Թող տուեց ասել, որ այս ամէնի հետեւում ցցուած են իշխանութեան ականջները»:

Նախաձեռնող խումբը իր քննարկումները հրաւիրել էր նաեւ «Հժ»-ի գլխավոր խմբագիր Նիկոլ Փաշինեանին եւ Սաշիկ Սարգսյանին: «Փաշինեանը մեզ հաւաստիացրեց, որ հրատարակումը համապատասխանում է իրականութեանը եւ աւելացնելու ոչինչ չունի: Սաշիկ Սարգսյանը ինչպէս տեսնում էք ներկայ չէ», - յայտնեց «Հայրենիք»-ի պատրիարք կուսակցութեան նախագահ Գառնիկ Սարգսյանը: «Լեզուի մասին նախագահ-2008» նախաձեռնող խումբը դատաւարտեց նաեւ ՄԻԱԿ կուսակցութեան անուան տակ՝ Սերժ Սարգսյանի քարոզչութիւնը իրականացնող երիտասարդներին: Ըստ Գառնիկ Սարգսյանի՝ նրան յատուկ համազգեստներով ոտնձգութիւններ են կատարում քաղաքացիների դէմ. «Երիտասարդութեան մի զգալի հատուածի դասերից ազատել են: Բնական է, որ ստուգարքները կամ քննութիւնները փակուած են: Ստացել են համապատասխան գումարներ, համապատասխան հագուստ եւ շրջում են քաղաքում: Իշխանութիւնները խօսում են ազատ եւ արդար ընտրութիւնների մասին, մինչդեռ վերջին 2 ամիսներին 50 ընտրական օրէնսգրքի խախտում է արձանագրուած: Դրան գումարած այս երիտասարդների այցերը»:

«ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ»-Ը «ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՎՃԻՌ ԿԸ ԿԱՅԱՑՆԻ ԱԲԵԼԻ ՈՒՇ»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»:

Անցած շաբաթավերջին Բաֆֆի Յովհաննիսեանի գլխավորած «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան վարչչութիւնը որոշել է Փետրուարի 19-ի նախագահական ընտրութիւններում կուսակցութեան դիրքորոշման վերաբերեալ վճիռը «կայացնել աւելի ուշ»:

«Սթափ մօտեցումը ցոյց է տալիս, որ որեւէ մէկ ընդդիմադիր թեկնածու այսօր ինքնուրոյն, առանձին վերցուած չի կարող յաղթահարել այն բարիքները, որ ստեղծուած են իշխանութեան կողմից իշխանափոխութեան ճանապարհին: Բնականաբար, պէտք է ուժերի համատեղում... Պէտք է ինչ-որ չափով կողքի դնել սեփական ամբիջիների մի հատուածը գոնէ եւ գնալ միակողմանի», - «Ազատութիւն» ռադիոկայանի հետ զրոյցում, մեկնաբանելով որոշումը, ասաց «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան խօսնակ Յովսէփ Խուրշուդեանը:

«Կոչ անել Վազգէն Մանուկեանին, Վահան Յովհաննիսեանին,

Արթուր Բաղդասարեանին եւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին՝ յաղթական համատեղման նպատակով արտասարկար ու լիազօր վերանայում կատարել մեկնակցելիք նախընտրական պայքարի մարտավարութեան մէջ, ինչպէս նաեւ պատրաստակամութիւն յայտնել այս նպատակի իրականացումը սպասարկելու համար», - ասուած է վարչութեան որոշման մէջ: - «Վերթնալիք թեկնածուներից նուազագոյնը երկուսի միակողման անհրաժեշտութեան չկատարման դէպքում կուսակցութեան վերջնական վճիռը կայացնել աւելի ուշ»:

Պարզաբանելով, թէ ինչու որոշման մէջ նշուած չէ «Ազգային Միաբանութեան» առաջնորդ Արտաշէս Գեղամեանի անունը, Խուրշուդեանը ասաց. - «Ակնյայտ է, որ Արտաշէս Գեղամեանի քարոզչութիւնը, յամենայն դէպս, մինչեւ այսօր որ հնչել է, միտումնաբէր էր իրականացնում համակարգային փոփոխութիւնների իրականացմանը, այլ աւելի շատ ամրապնդում է հենց իշխանութեան դիրքերը»:

«ՕՐԸ ՑԵՐԵԿՈՎ ԳՅՈՒՄ ՓՈՂ ԵՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄ»

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԻ»: 2008թ. նախագահի ընտրութիւններին ՕԵԿ-ը կը մասնակցի միանգամից երկու կարգախօսով՝ «Հայաստան, բաց արա քո աչքերը» եւ «Նոր Հայաստան»:

ՕԵԿ առաջնորդ, ՀՀ նախագահի թեկնածու Արթուր Բաղդասարեան

ՕԵԿ առաջնորդ, ՀՀ նախագահի թեկնածու Արթուր Բաղդասարեանի նախընտրական ծրագիրը ամփոփուած է 7 կէտով՝ նոր աշխատատեղերի ստեղծում, պրոֆեսիոնալ բանակ, այսինքն՝ պայմանագրային զինծառայութիւն, բնակարանների ապահովում, հարկերի եւ տուրքերի նուազեցում, երիտասարդներին օժանդակութիւն, գիւղաբնակներին եւ աղէտի գոտու օժանդակութիւն եւ աշխատավարձերի եւ կենսաթոշակների կտրուկ բարձրացում: Իր ծրագրում տեղ գտած իւրաքանչիւր կէտի իրականացումը այսօր Բաղդասարեանը փորձեց հիմնաւորել կոնկրետ օրինակներով ու փաստերով՝ ընդգծելու համար, թէ ներկայիս իշխանութիւնները ինչպէս են թալանում, հարստահարում ժողովրդին:

«3 տարի է մենք ՌԴ-ից գազ ենք գնում: 1000 խորանարդ գազի դիմաց մենք վճարում 110 ԱՄՆ դոլար: Երբ մենք կնքեցինք այդ պայմանագիրը, դոլարի գինը 500 դրամ էր, իսկ այսօր՝ 300, սակայն նոյն գազի դիմաց պետութեանը մենք տալիս ենք նոյն 500-ով գինը, պետութիւնը դոլարը գնում է 300 դրամով եւ տալիս ռուսին: Ու՞ր են գնում այդ միլիոնները», - «Արմենիա Մարիոթ» հիւրանոցի սրահում գոտուողներին դիմեց ՕԵԿ առաջնորդը: Նա բոլորին տեղեկացրեց եւ զգուշացրեց, որ արդէն այսօր բազմաթիւ բնակավայրերում մարդկանց ցուցակներ են կազմում գումարներ բաժանելու

ՎԱԶԳԵՆ ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ. «ՊԵՏՔ Է ԼԻՆԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ՎԱՏԻ ԵՒ ԼԱԻՒ ՄԻՋԵՒ»

«ԱԶԱՏ ՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»:

Ազգային ժողովրդավարական Միութեան (ԱԺՄ) նախագահ, Փետրուարի 19-ի ընտրութիւններում նախագահի թեկնածու Վազգէն Մանուկեանը պաշտօնական քարոզարշաւի առաջին օրը հանդիպեց երիտասարդութեան ներկայացուցիչների հետ:

Կը քարձրանայ Վազգէն Մանուկեանի ընտրական ցուցապատկերը

«Ես կարեւորում եմ պետութեան համար երիտասարդութեանը», - ասաց Մանուկեանը՝ պարզաբանելով. - «Որովհետեւ մեր ծրագրային հիմքում ընկած է մարդու ազատութիւնը, եւ ոչ մէկը այնքան լաւ չի հասկանում դա, որքան ժամանակակից երիտասարդութիւնը»:

«Երբ քննարկում ենք, թէ ինչու է այս պետութիւնը գոյնում վատ վիճակում, ապա կարեւորագոյն ձողը, որ մենք ուզում ենք ընդգծել, դա մարդու ազատութիւններն են», - շարունակեց նա: - «Միայն ազատ մարդը կարող է լինել ազգային կամ ոչ ազգային, կարող է կառուցել պետութիւնը, կարող է ստեղծագործել, կարող է գոհ լինել իր կեանքից, կարող է գնալ գոհաբերութիւնների»:

ԱԺՄ-ի նախագահը սխալ է համարում, երբ մարդիկ ասում են, թէ ստիպում են ընտրել չարեաց փոքրագոյնը. - «Եթէ մարդիկ իրենց քուէարկութեամբ որոշում են իրենց նախագահին, ինչո՞ւ

համար. «Իսկ երկրի իշխանութիւնները՝ իրենց ստեղծած իրաւական համակարգով միաբերան յայտարարում են՝ բա՞ ՀՀ-ում կաշառք բաժանուած է: Օրը ցերեկով, մեքենաները կանգնացրած Հայաստանում փող են բաժանում, ասում են նման բան չկայ»: Ամէն ինչ սկսում է այստեղից ու աչքակապութիւնից»:

Երկրում անօրինականութիւններին վերջ տալու համար ՕԵԿ առաջնորդը նախագահ դառնալու դէպքում խոստացաւ հաստատել օրէնքի երկիր: Առաջին հերթին նա պատրաստուած օրինական դաշտ ստեղծել գործարարների համար. «Ամբողջ աշխարհում մտածում են բիզնեսի ազատականացման մասին, իսկ մեր երկրում հետապնդումների են ենթարկուած ոչ միայն գործարարին, այլեւ նրա ընտանիքին, հարազատներին»:

«Այս երեւոյթը գնալով աւելի է արմատաւորուած: Կոռուպցիայի դէմ չի կարող պայքարել հենց ինքը կոռուպացուածը, թալանի դէմ չի կարող պայքարել թալանչի», - ասաց Բաղդասարեանը:

պիտի չարեաց փոքրագոյնը ընտրեն. ընտրութիւնների ժամանակ պէտք է լինի ընտրութիւն վատի եւ լաւի միջեւ: Եւ ժողովուրդը պէտք է ընտրի լաւին»:

Ներկայ համակարգի պայմաններում, ըստ Մանուկեանի, ապագայ նախագահը պէտք է խուսափի երկու վտանգներից. - «Ինքը կարող է իրեն զգալ մեսիա՝ որպէս փրկիչ այս ազգի, ու քանզի այն ամէնը, ինչ կայ. դա մի ծայրայեղութիւն: Միւս ծայրայեղութիւնը, որ աւելի վտանգաւոր է եւ աւելի տեսանելի, մարդը կարող է գալ, տեսնել, որ բուրգը ձեւաւորուած է, եւ եթէ դու բուրգի գագաթին ես գտնուում, դու ունես անսպառ իշխանութիւն եւ անսպառ քանակութեամբ ֆինանսներ, ինչո՞ւ մաս չդառնալ այդ բուրգին: Մեզ պէտք է մարդ, որը ոչ այս ծայրայեղութեան մէջ ընկնի, ոչ էլ՝ այն»:

ԼՈՒՐԵՐ

ՆԱԽԱԳԱՅԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿ «ԷՔՁԻԹ ՓՈԼ» ԶԻ ԱՆՑԿԱՑՈՒԻ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»:
Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ
ի Միջազգային Զարգացման Գործակալու
Թիւնը (ԱՄՆ ՄԶԳ) ու Միջազգային
Հետազոտական Ինստիտուտը (IRI) ետ են վերցնում
Հայաստանի նախագահի ընտրութիւնների
ընթացքում էքզիթ փոլի անցկացման
առաջարկը:

Հայաստանում Միացեալ Նահանգների
ղեկավարութեան տարածած հաղորդագրու
թեան համաձայն, «Հայաստանում 2008 թուակա
նի նախագահական ընտրութիւնների ժամանակ
էքզիթ փոլի անցկացման առաջարկի վերաբերեալ
բոլոր շահագրգիռ կողմերի միջեւ ինտենսիվ
եւ մանրամասն քննարկումներից յետոյ Միջազգային
Հանրապետական Ինստիտուտը (IRI) եւ Բոլթիկ
Սըրվէյզ/Գեյլափ (Baltic Surveys Ltd/Gallup) կազմակերպութիւնը
չկարողացաւ բոլոր ընթացակարգային հարցերի
համար գտնել այնպիսի լուծումներ, որոնք կը
բաւարարէին բոլոր

կողմերին: Հետեւաբար, ԱՄՆ-ի ղեկավարութիւնն
ու ԱՄՆ ՄԶԳ-ն որոշեցին չիրականացնել այդ նախագիծը»:

«Մենք շարունակում ենք մնալ այն կարծիքին,
որ էքզիթ փոլի անցկացումը սկզբունքորէն կարող է
օգտակար գործիք հանդիսանալ ընտրութիւնների
թափանցիկութեան եւ վստահութեան մեծացման
համար», - ասուած է հաղորդագրութիւնում. - «Կոնկրետ
այս դէպքում, հաշուի առնելով նախապատրաստական
աշխատանքների համար մինչեւ Փետրուարի 19-ը
մնացած սահմանափակ ժամանակը եւ քաղաքական
դաշտի տարբեր մասերում բարձրացուած հարցերը,
մենք որոշում կայացրեցինք, որ առաւել խելամիտ
կը լինի չշարունակել մի այնպիսի նախագիծ, որի
իրականացման հետ կապուած ինդիւնք կան,
ու որը կարող է Հայաստանի քաղաքական բանավէճում
ոչ օգտակար խմբումներին տեղիք տալ»:

ԲԵՌՆԱՐ ՖԱՍՅԷ. «ՍԱ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՌԱՋԱՐԿՆ Է, ՈՐ ՄԵՐ ԵՐԵՔ ԵՐԿՐՆԵՐԸ ԿԱՐՈՂ ԵՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼ»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»:
Եւրոպայում Անվտանգութեան եւ Համագործակցութեան
Կազմակերպութեան (ԵԱՀԿ) Մինսկի խմբի համանախագահները
աւարտուող տարածաշրջանային այցի ընթացքում «լսել են
Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահների տեսակէտները
Մարդիկը ում ներկայացուած փաստաթղթի վերաբերեալ»:

Երեւանում հրաւիրած ասուլիսում նրանք ասացին,
որ չէին ակնկալում, թէ այս այցելութիւնը կը հանգեցնի
վերջնական համաձայնութեան. - «Խնդիրն առայժմ
դիտարկումներին ծանօթանալն էր»:

«Մեր տպաւորութեամբ, երկու նախագահները
շարժուած են նոյն ուղղութեամբ եւ ընդհանուր պատկերացում
ունեն այն մասին, թէ այս ընդհանուր սկզբունքների
վերաբերեալ համաձայնութիւնը ինչ տեսք պէտք է
ունենայ», - ասաց ամերիկացի համանախագահ Մեթիւ
Բրայզան:

«Սա լաւագոյն առաջարկն է, որ մեր երեք երկրները
կարող են ներկայացնել խնդրի կարգաւորման համար»,
- ասաց ֆրանսիացի համանախագահ Բեռնար Ֆասյէն:
- «Մենք երկու կողմերին էլ բացատրել ենք, որ այստեղ
ծուղակներ չկան: Զկայ յետին միտք, որ կարող է
կողմերից մէկի շահերը աւելի ցածր դասել»:

Համանախագահները Երեւան էին վերադարձել
Լեւոնային Ղարաբաղից, եւ Մեթիւ Բրայզան վստահեցրեց,
որ Հայաստանից ու Ղարաբաղից հեռանում են «խորը
երախտագիտութեամբ» եւ «այս խնդրում մարդկային
գործօնի նկատմամբ աւելի խորը կապ զգալով»:

Ֆրանսիացի համանախագահը ասաց, որ իրենք
«ուրախ էին լսելու Ղարաբաղի ղեկավարութեան խելամիտ
եւ պրագմատիկ մօտեցումները»:

Անդրադառնալով Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի
նախագահների փաստարկներին՝ Մեթիւ Բրայզան, ով
երկու օր առաջ ասել էր, թէ «նախագահներին
անհրաժեշտ է ժամանակ տալ փաստաթուղթը ու-

սումնասիրելու համար», հարցին, թէ որքան
ժամանակ է դրա համար անհրաժեշտ եւ արդեօք
կարելի է վերջնական պատասխան ակնկալել մինչեւ
Հայաստանի նախագահի ընտրութիւնները, պատասխանեց.
- «Մենք պէտք է խուսափենք արհեստական
վերջնաժամկէտներից եւ նախագահներին տանք
այնքան ժամանակ, որքան նրանց անհրաժեշտ է
ուսումնասիրելու համար ամէն նախադասութիւնը,
ամէն բառը, ամէն տառը: Մենք զգում ենք, որ
նրանք փորձում են գործընթացը աւարտին
հասցնել որքան հնարաւոր է շուտ»:

Տարածաշրջանային լուրերի համաձայնութեան»
յոյս էր յայտնել: Հիմա, նրա գնահատականով,
դրա անհրաժեշտութիւնը չկայ, քանի որ, «լսելով
նախագահների մտահոգութիւնները եւ դիտարկումները»,
իրենք եկել են հետեւեալ երկու եզրակացութիւններին. նախ՝
նախագահները լուրջ են վերաբերում խնդրին,
եւ ապա՝ «փաստաթղթում կան որոշ ձեւակերպումներ,
որ նրանք ուզում են յստակեցնել»:

Ռուսաստանի համանախագահ Եւրի Մերզլեակովը, անդրադառնալով
Պաքուում Ատրպէյճանի նախագահի հետ
հանդիպմանը, ասաց, որ իրենք շեշտել են հիմնախնդրի
բացառապէս խաղաղ կարգաւորման անհրաժեշտութիւնը:

«Մենք ասացինք պարոն Ալիեւին, որ կարող
ենք նրա հետ համաձայնել միայն մէկ հարցում՝ որ 2008-ը
պէտք է գործընթացի համար որոշիչ տարի լինի:
Մնացածի մասին ես բացատրեցի, թէ ինչպէս ենք
դրան վերաբերում», - յաւելեց Մերզլեակովը:

Բեռնար Ֆասյէն եւս մէկ անգամ ընդհանրացրեց,
որ այս այցի ընթացքում իրենք վերջնական պատասխան
ողջ փաստաթղթի վերաբերեալ չէին ակնկալում.
- «Մենք ակնկալում էինք մասնակի պատասխաններ
եւ դիտարկումներ առանձին հատուածների վերաբերեալ»:

ԹԱՆԵՐ ԱՔԶԱՄ. «ԱՆՑԱԾ ՄԵԿ ՏԱՐՈՒՄ ԱՆՐԱՆԴՈՒՐԺՈՂԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԹՆՈԼՈՐՏԸ ԹՈՒՐԲԻԱՅՈՒՄ ԽՈՐԱՑԵԼ Է»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»:
Ստամբուլի «Ակօս» թերթի խմբագրապետ
Հրանդ Դինքի սպանութիւնից անցած մէկ տարում
անհանդուրժողականութեան մթնոլորտը
թուրքիայում ոչ միայն չի մեղմացել, այլեւ
աւելի է խորացել: Այդ մասին յայտարարել է
թուրք առաջադէմ մտաւորական Թաներ Աքչամը
վաշինգտոնում կայացած ասուլիսում:

Թուրք մտաւորական Թաներ Աքչամը յայտարարեց Վաշինգտոնում կայացած ասուլիսում:

Ամերիկայի Հայկական Համագումարի
հաղորդագրութեան համաձայն, Մամուլի Ազգային
Ակումբում կայացած հանդիպման ժամանակ
պատմաբան, Միլենտոսայի համալսարանի պրոֆեսոր
Աքչամը յայտարարել է, որ թուրքական կառավարութիւնը,
մամուլը եւ իրաւապահ մարմինները համաձայնեցուած
ձեւով հետապնդում եւ ահաբեկում են այն մտաւորականներին,
ովքեր անհամաձայնութիւն են յայտնում 1915 թուակա
նի իրադարձութիւնների վերաբերեալ կառավարութեան
վարկածին. - «Ստեղծուել է մի մթնոլորտ, որում
մտաւորականների դէմ յարձակումները եւ հետապնդումները
դիտուում են որպէս հայրենասիրական քայլ:
Լրատուամիջոցները յարձակուած են մտաւորականներին
վրայ եւ նրանց վերածում գոհերի, որոնց նկատմամբ
կարելի է որս սկսել ... արդարադատութեան համակարգը
պատժում է մտաւորականներին, իսկ ելուզակներին
իրաւապահ մարմիններն օգտագործում են որպէս
գինտոլորներ՝ թիրախ ընտրուած մտաւորականների
վրայ յարձակուելու եւ նրանց սպանելու հա-

մար: Կառավարութիւնը կոծկում է այդ յանցագործութիւնները,
լղորդում ապացոյցները եւ սատարում այդ յանցագործութիւններին
մեղսակից իրաւապահներին»:

Թաներ Աքչամը համոզմամբ, Դինքը ընտրուել էր որպէս թիրախ,
քանի որ ուղղակի վտանգ էր սպառնում նրան, ինչ թուրքերն
անուանում են «խորքային պետութիւն»՝
կառավարութեան ընդերքում թաքնուած
ազգայնական համակարգ, որը հետապնդում է բարեփոխումների
կողմնակիցներին եւ այլ «թշնամիներին»:

Աքչամը Թուրքիայից հեռացել է
ԱՄՆ 2001 թուակախին, երբ Հայոց ցեղասպանութեան
մասին նրա աշխատութիւնը լոյս է տեսել անգլերէն:
2006 թուակախին նա հրատարակել է «Ամօթալի
ակտ. Հայոց ցեղասպանութիւնը եւ թուրքիայի
պատասխանատուութեան հարցը» գիրքը,
ինչից յետոյ արշաւը նրա դէմ թուրքիայում
նոր թափ է ստացել:

Հրանդ Դինքը սպանուել է անցեալ տարուայ
Յունուարի 19-ին «Ակօս»-ի խմբագրատան դիմաց՝
17-ամեայ ազգայնական Օզիւն Սամասթի կողմից:

ՊԱՇՏՏԱԿԱՆ ՍԿԻԶԲ ՆԱԽԱԳԱՐԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ

Շարունակուած էջ 1-էն

Դեկտեմբեր ամսուն տեղի ունեցած հանրահաւաքներու
մասնակցող ժողովուրդին:

Իր ելոյթի ընթացքին Տէր-Պետրոսեան խօսեցաւ
յառաջիկայ ընտրութիւններու ընթացքին կեդրոնները
կանխելու մասին: Ան կոչ ըրաւ ժողովուրդին,
որպէսզի իւրաքանչիւրը պատրաստ ըլլայ
պայքարելու նման հաւանականութեան դէմ:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեան յայտարարեց,
թէ Փետրուար 19-ի ընտրութիւնները խորհրդանշական
պիտի դառնան անով, որ առիթ պիտի տրուի
ամոքելու 1998-ի եւ 2003-ի նախագահական
ընտրութիւններու ընթացքին ժողովուրդի ապրած
վիճակները: «Փետրուարի 19-ը լինելու է ոչ
միայն իմ յաղթանակը, այլեւ կարէն Դեմիրճեանի,
Ստեփան Դեմիրճեանի եւ Վազգէն Սարգսեանի
յաղթանակը», - ըսաւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան:

Երեքշաբթի օրուայ Հանրահաւաքին
յաջորդեց երթ: Մաշտոցի պողոտայով,
Ամիրեան փողոցով երթի մասնակիցները
մտան Հանրապետութեան հրապարակ եւ կառավարութեան
չէնքի առջեւ կանգ առնելով վանկարկեցին՝
«Սերժիկ, հեռացիր», «Լեւոն, նախագահ» եւ «Յաղթանակ»:

Զարմանալիօրէն երթին չէին հետեւէր
ոստիկաններ, թէեւ որեւէ անկարգութիւն
տեղի չունեցաւ: Երթի մասնակիցներուն
կը միանային փողոցի անցորդները,
իսկ շէնքերու պատուհաններէն բազմաթիւ
բնակիչներ կ'ողջունէին Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին
եւ ընդդիմադրութեան միւս ղեկավարներուն:

Օր մը առաջ, Լեւոն Տէր-Պետրոսեան
ընկերակցութեամբ Ստեփան Դեմիրճեանի
եւ Սարգսեանի այցելեց Շիրակի եւ Արագածոտնի
մարզի մի քանի բնակավայրերը, ամէնուրեք
արժանանալով ժողովրդային ջերմ ու
խանդավառ ընդունելութեան:

ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՀԱՆԴԱՐՏ ԽՈՐԵՐ ԵՐԿՐՈՐԴ ՍԵՐՆԴԻ ԱՐԱՐՈՒՄԻՑ ԱՌԱՋ

ԱՆՈՒՇ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Ո՞ւմ ընտրել: Այս հարցը ընտրելու իրաւունք ունեցող քաղաքացիներին մտատանջում է գոնէ վերջին ամիսներին, երբ թեկնածուներն առաւօտից երեկոյ թմբկահարում են իրենց ընտրուելու անխուսափելիութեան թեման: Ոմանք այդ անխուսափելիութիւնը պատճառաբանում են նախընտրական ծրագրերի բովանդակութեամբ, ոմանք՝ թեկնածուների անձնային որոշ իւրայատկութիւններով: Առաջարկում ենք համեմատել երկու հակադիր բեւեռների եւ իբրեւ երրորդ ուժ ներկայացող ՀՀ նախագահի թեկնածուների նախընտրական ծրագրերի ուշագրաւ դրոյթները:

ՀՀ նախագահի թեկնածու Լեւոն Տէր-Պետրոսեանն իր ծրագիրը վերնագրել է «Հանդարտ խոհեր», Սերժ Սարգսեանն իր նախընտրական ծրագրում յատուկ շեշտադրմամբ ներկայացնում է «Երկրորդ սերնդի բարեփոխումների ծրագիրն» իբրեւ ներկայ իշխանութեան շարունակութեան հիմք, իսկ Արտաշէս Գեղամեանն իր ընտրողներին ներկայացնում է «Արարման ծրագիր»:

Շատ չչտապենք ու նախ մէջբերենք մի հատուած Տէր-Պետրոսեանի հանդարտ խոհերից: «Նախընտրական ծրագրերը, մանաւանդ յետխորհրդային տարածքի երկրներում, ունեն իրենց ստանդարտ կառուցուածքն ու բովանդակութիւնը, որոշ առումով նմանուելով պաշտօնական հրովարտական: Դրանք, որպէս կանոն, ընդգրկում են հասարակական, քաղաքական, տնտեսական բնագաւառներին վերաբերող այն միջոցառումների եւ վերափոխումների կատարումը, որոնք խոստանում է իրականացնել ընտրողների քուէն հայցող ցանկացած թեկնածու: Նախընտրական ծրագրերի շարադրանքում, սովորաբար, տիրապետող դիրք է զբաղեցնում ամենագործնորոշ դերբայը՝ «աւելացնել», «բարձրացնել», «զարկ տալ», «էլ աւելի զարգացնել», «ամրապնդել», «ընդլայնել», «խորացնել», «հոգ տանել», «ուշադրութիւն դարձնել», «հետեւողական պայքար մղել», «արմատախիլ անել» եւ այլն: Սակայն այդ դերբայները որքան անորոշ են ձեւով, այնքան էլ՝ դժբախտաբար, բովանդակութեամբ»: Այնպէս որ, Տէր-Պետրոսեանն արձանագրում է, որ ընտրող-

ների համար շատ աւելի կարեւոր են ոչ թէ թեկնածուների նախընտրական ծրագրերը, այլ թեկնածուների «անձնական յատկանիշները՝ կենսագրութիւնը, խարիզման, բարոյական նկարագիրը, մասնագիտական ունակութիւնները, փորձը եւ այլն: Իսկ երբեմն նոյնիսկ սրանք էլ աւելորդ են. բաւական է արտաքին տեսքը, հմայքը, պերճախօսութիւնը»:

Արտաքին տեսքով ՀՀ նախագահի որոշ թեկնածուների խնդրում, հնարաւոր է, առաւելապէս կողմնորոշուի կանանց մի տեսակ կամ՝ կնստճ տղամարդկանց մի խումբ: Իսկ եթէ աւելի լուրջ հայեացքով տնտղենք ՀՀ նախագահի թեկնածուների դիմախաղերը, շարժումները, ուշադիր հետեւենք ձայնի տեմբրին եւ առհասարակ՝ առաջին, մէկ է՝ թեկնածուների վերաբերեալ վերջնական կարծիք կազմելու համար արժէ ծանօթանալ նրանց նախընտրական ծրագրերին եւ, մասնաւորապէս, քաղաքացիական հասարակութիւն ձեւաւորելու լօզունգներին: «Քաղաքացիական հասարակութիւն կառուցելու լաւագոյն մօտեցումը տուել է Ներսէս Շնորհալին. «Միասնութիւն՝ գլխաւորում, ազատութիւն՝ երկրորդայինում եւ սեր՝ ամէն ինչում»,- իր նախընտրական ծրագրում իր այս իմացութիւնն է զետեղել Սերժ Սարգսեանը: Նրա նախընտրական ծրագրի նախաբանը հետեւեալն է. «Վերջին 16 տարիներին մեր երկիրն անցել է պետականութեան կայացման բարդ ուղի: Արցախեան ազատամարտից յետոյ, յաղթահարելով նաեւ տնտեսական ճգնաժամը, սոցիալական կոնֆլիկտները, կուսակցական եւ զաղափարախօսական հակասութիւնները՝ մենք կառուցում ենք ժողովրդավարական հիմնարար սկզբունքների վրայ խարսխուած նոր կեանք: Որպէս արդիւնք՝ առաջիմ, իհարկէ, դանդաղ, մեր կեանքը փոխուում է դէպի լաւը: Այսօրուայ մեր անելիքների առանցքն է պետականութեան ամրապնդումը, այնպիսի հասարակութեան կայացումը, որը հիմնաւորականութեան, հանդուրժողականութեան, արդարութեան ու համերաշխութեան վրայ»:

Իրեն իբրեւ երրորդ ուժ ներկայացնող Արտաշէս Գեղամեանը, սակայն, Սերժ Սարգսեանի վկայակոչած համերաշխութեանը հակադրում է պայթիւնավտանգ իրական-

ութիւնը: Պարոն Գեղամեանի նախընտրական ծրագրի ներածութեան մէջ նշուած է. «2007 թ. նոյեմբերի 27-ին կայացաւ «Ազգային Միաբանութիւն կուսակցութեան» նախագահութեան ընդլայնուած նիստը, որտեղ միաձայն որոշուեց նախագահական առաջիկայ ընտրութիւններում երաշխաւորել ինձ որպէս ՀՀ նախագահի թեկնածու: Չթաքցնեմ, որ գործընկերներիս որոշմանը եւ դրան իմ համաձայնութիւնը տալուն մօտեցել եմ ժողովրդիս առաջ պատասխանատուութեան բարձր գիտակցումով, նկատի ունենալով այն բարդ, պայթիւնավտանգ իրավիճակը, որ ստեղծուել է մեր երկրում ու նրա շուրջ...»:

Եթէ նորից կարդաք Սերժ Սարգսեանի նախընտրական ծրագիրը, հնարաւոր է՝ ցրուեն կասկածները, ըստ որոնց, իրավիճակն իսկապէս պայթիւնավտանգ է: «2008 թուականի նախագահական ընտրութիւնները հաստատելու են, որ ընտրական գործընթացների բարեխառնումը եւ ժողովրդավարական ընտրութիւնների անցկացումը Հայաստանում այլեւս աւանդույթ է: Այսօր առաւելապէս պէտք է կենտրոնանանք ապագայի վրայ, չփոշիացնենք մեր կարողութիւններն անցեալի բացթողումների եւ սխալների վերաբերեալ անհարկի բանավէճերում, այլ համագործակցենք ու կառուցողական երկխօսութիւն ծաւալենք այն նպատակների եւ խնդիրների շուրջ, որոնք վերաբերում են մեր ազգային-պետական առաջնահերթութիւններին եւ միտուած են ապագայի կերտմանը:

Հայաստան, որին մենք ձգտում ենք եւ կը հասնենք: Մենք ունենք երկրի զարգացման յստակ ու իրականանալի տեսլական...»:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանն անթույլատրելի է համարում Սերժ Սարգսեանի պատկերացրած Հայաստանին հասնելու ծրագիրը եւ մեր երկրի զարգացման յստակ ու իրականանալի հեռանկարը ներկայացնում է ներկայ իշխանութեան վերադարձութիւնը կասեցնելու պայմանով. «Երկրի «զարգացման» ճանապարհներից մէկն, ահա, իշխանութիւն կոչուած այս քրէական համակարգի վերադարձութիւնն է, ինչը հաւասարազոր է ազգային աղետի: Եթէ վարչախմբին յաջողուի բռնութեամբ, ընտրակեղծիքներով եւ կաշառակերութեամբ եւս տասը տարի երկարաձգել իր գոյութիւնը, ապա պետութեան կորուստներն այլեւս անհատուցանելի կարող են դառնալ: Իր ապագայ գործունէութեան վերաբերեալ ինչպիսի նախընտրական խոստումներ էլ տա նախագահի

պաշտօնին չաւակնող իշխանական թեկնածուն, միեւնոյն է, գործող յանցաւոր համակարգի ճարտարապետներից մէկը լինելու նրա հանգամանքը հաւատ չի կարող ներշնչել այդ խոստումների նկատմամբ», - պատճառաբանում է Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը:

«Նորմալ երկրի ուրուանկարը՝ քաղաքական լեզուով» ենթավերնագրի ներքոյ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը թուարկում է. «Սահմանադրական կարգի վերականգնումը, այն է՝ իշխանութեան ձեւաւորումը բացառապէս ազատ ընտրութիւնների միջոցով», «Ներկայ բրգածեւ աւազակապետական համակարգի կազմաքանդումը, օրէնսդիր, գործադիր եւ դատական իշխանութիւնների անկախութեան եւ հաւասարակշռութեան ապահովումը», «Լիարժէք ժողովրդավարութեան հաստատումը, խօսքի, մամուլի, խղճի ազատութեան երաշխաւորումը, բազմակուսակցականութեան եւ պառլամենտարիզմի վերջնական արմատաւորումը», «Քաղաքացիական հասարակութեան ինստիտուտների՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, արհմիութիւնների, ստեղծագործական միութիւնների, ոչ կառավարական կազմակերպութիւնների ամրապնդումը», «Իրաւապահ մարմինների եւ բանակի՝ քաղաքականութեան մէջ ներքաշուածութեան գոյութիւն ունեցող պրակտիկայի բացառումը», «Վարչական աւելորդ օղակների վերացումը եւ վերջին տասը տարիների ընթացքում անհարկի ոււճացած պետական ապարատի կրճատումը»:

Արտաշէս Գեղամեանն էլ իր ծաւալուն նախընտրական ծրագրում զետեղուած բազմաթիւ խոստումների թուում նշում է նաեւ հետեւեալը. «ՀՀ նախագահ ընտրուելու դէպքում ես ձգտելու եմ ազգային զաղափարախօսութիւնը դարձնել հայոց պետականութեան հոգեւոր հիմք՝ հետեւողականօրէն աշխատելով, որ ազգային զաղափարախօսութիւնն իր դրօշի ներքոյ միաւորի հայ հասարակութեան ազգային բոլոր ուժերը՝ հասնելով համայն հայութեան ընդհանուր նպատակի իրականացմանը, Ազգ-Պետութեան ստեղծմանը»: Գեղամեանը շարունակում է. «Ազգային զաղափարախօսութիւնը կարուկ սահմանափակում է իշխանութիւնների սխալ գործելու հնարաւորութիւնները: Ոչ ոք, ոչ մի խումբ, ոչ մի կուսակցութիւն չպէտք է իրաւունք ունենայ արդարացնելու սեփական սխալները, որոնք խարխուղում են մի ամբողջ ժողովրդի

Շաք.ք էջ 17

The Quality and Safe Choice for Your Child's High School Education
AGBU HIGH SCHOOL – PASADENA
OPEN ENROLLMENT FOR 2008-2009
Grades 9-12
The administration will be happy to meet with you, answer your questions and give you a campus tour.
Please call (626) 794-0363

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂՐԵԱՆ

Ամերիկեան ընտրութեանց, աւելի ճիշտը, նախա-ընտրութեանց մասին, առաջին յօդուածը մենք նկարագրեցինք իբրեւ Այովայէն մինչեւ Նիու Հեմփշիր: Անկէ աս- դին անցան շուրջ երկու շաբաթ- ներ, եւ բաւական բան փոխուեցաւ ընհանուր կացութեան մէջ, թէ տեմոքրատ եւ թէ հանրապետական կուսակցութեանց պարագային:

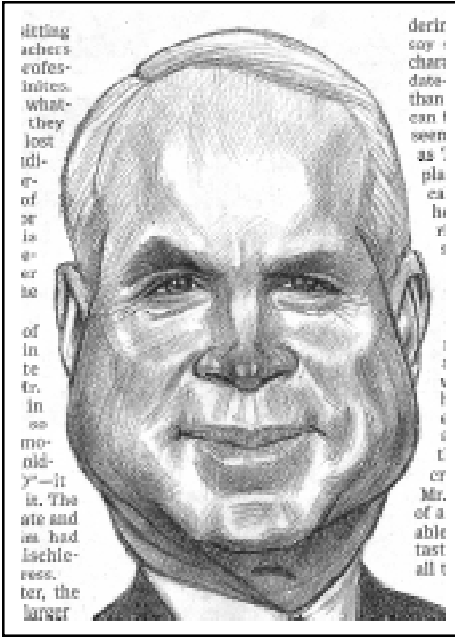
Ընթերցողները կը յիշեն որ Այովայի մէջ յաղթանակ էին՝ Տեմոքրատներու պարագային, Պարաք Օպաման էր առաջին տեղը գրաւողը, իսկ Հիլըրի Քլինթընը՝ երկրորդը, եւ Յրդ տեղը ձոն էտուրրոգը: Միւս կուսակցութեան, հանրապետականներու պարագային, անակնկալ առաջին տեղը գրաւեց Արքանսա նահանգի նահանգապետ, պատուելի Մայք Հուքային, յենած կրօնական մէկ համայնքի մը քուէներուն վրայ, համայնք որ անգլերէն լեզուով «evangelical» կը ճանչցուի: Իսկ Յրդ տեղը գրաւեց Մեսչուսեց նահանգի նահանգապետ Մէթ Ռոմնի: Յրդ տեղը, զարմանալիօրէն վիճակուեցաւ հին ծերակուտական ձօն Մքքէյնի, որ շրջանէ մը ի վեր իր ընտրական արշաւը գրեթէ չնչասպառ եղած էր:

Ի՞նչ պատահեցաւ Այովայէն Նիու Հեմփշիր նահանգ: Ինքնավստահ Օպամա մը, իր յառաջխաղացքը կը յուսար շարունակել, մինչ Հիլըրի Քլինթըն, իր կորստ-ցուցած քայլն ու առաջին տեղը վերագտնելու համար, ոճային, ձայնային եւ հաղորդակցութեան միջոցներու մէջ փոփոխութիւն մտցուց, այս ձեւով ջնջելու համար իր անձին վերագրուած «պղծ խօսողի» հանգամանքը: Ըստ երեւոյթին, այս նոր «թեքնիքը» իր արդիւնքները տուաւ եւ Նիւ Հեմփշիրի ընտրողները իրենց ձայները իր վրայ կեդրոնացնելով, իրեն թիւ մէկ յաջողութիւնը տուին, Պարաք Օպաման Յրդ, իսկ ձօն էտուրրոգ՝ Յրդ:

Իսկ հանրապետականներու մօտ փոփոխութիւն եղան: Այսպէս, ձօն Մքքէյնը, որուն ընտրարշաւը շնչառ-հեղձ կը նկատուէր, զարմանալիօրէն առաջին տեղը գրաւեց, մինչ Ռոմնին մնաց Յրդ տեղը, իսկ Հիլ-քային Յրդ տեղը:

Այովայէն Նիւ Հեմփշիր պիտի յաջորդեն Միչիկը նահանգի, որուն նահանգապետը, եւ «հարազատ գա-

ւակը» նկատուած Միթ Ռոմնին գրաւեց առաջին տեղը, Մքքէյնը Յրդը, իսկ Հուքային՝ Յրդը: Տեմոքրատներու շատ հետաքրքրութիւն ցոյց տուին Միչիկընով, եւ սակայն դասաւորուած շարունակուեցաւ ինչպէս Նիւ Հեմփշիրի պարագային, այսինքն Քլինթըն-Օպամա-էտուրրոգ:

Յաջորդ հանգրուանը կը հանդիսանար Հարաւային Քարոլայն նահանգը եւ հոս եւս տեղի ունեցան կարեւոր փոփոխութիւններ երկու կուսակցութեանց նախագահական թեկնածուներու միջեւ: Մինչ կը սպասուէր որ տեմոքրատներու պարագային, Օպաման շահէր, տրուած ըլլալով նահանգի ընտրողներու սեւերու շուրջ 47 առ հարիւր համեմատութիւնը, դարձեալ յաղթանակ արձանագրեց Հիլըրի Քլինթըն, իսկ էտուրրոգ մնաց Յրդ տեղը:

Հոս եւս զարմանալի եւ անակնկալ յաջողութիւն մը արձանագրեց ծերակուտական ձօն Մքքէյն, եւ այնպիսի տպաւորիչ ճառ մը արտասանեց, որ կարծես ինքզինք կը ներկայացնէր հանրապետական կուսակցութեան նախագահական թեկնածուն: Ի հարկէ այս անակնկալներու պարագաներուն, բազմաթիւ պատճառներ երեւան եկան, որոնք նախապէս կատարուող քուէախոյզներու (polls) նախատեսութեանց հակառակ պիտի երթային: Քլինթընի պարագային, վերը յիշուած պատճառներու վերագրուեցաւ իր ունեցած յաջողութիւնները, այսինքն աւելի մարդկային, աւելի մտերիմ, եւ աւելի ինքնավստահ եւ մանաւանդ փորձառութեամբ աւե-

լի հարուստ: Ի հարկէ իր յաջողու-թեան մէջ, կարեւոր դեր մը կը խաղայ իր ամուսինը, Պիլ Քլինթըն, որ երկու շրջան նախագահի պաշտօնը վարեց, եւ որ բաւական ժողովրդականութիւն ունի սեւ շրջանակներու մօտ, ինչպէս նաեւ յարձակողական խօսքեր արտասա-նեց Պարաք Օպամայի նկատմամբ, այս վերջինին նախագահական ախորժակները «պարիկային հեքիաթ» նկարագրելով:

Ինչ կը վերաբերի ձօն Մքքէյնի չսպասուած եւ անակնկալ յաղթանակին, քանի որ դեռ քանի մը ամիս առաջ, իր ընտրարշաւին աւարտը մօտալուտ կ'երեւէր, զարմանալի վերադարձ մը արձանագրելով, հասաւ ապահով առաջին գծերու վրայ: Ամէն պարագայի, Մքքէյն հակառակ իր հակասական կարծիքներուն, յատկապէս ներգաղթի, հարկային դրութեան, վիժումի, եւ ընկերային այլ հարցե-րու մասին, ան կը թուի յառաջապահ ըլլալ երկրի ապահովու-թեան վերաբերող հարցերուն, եւ Ուաշինկթըն ունեցած իր երկար տարիներու փորձառութեան: Պէտք չէ մոռնալ նաեւ որ, շուրջ 4 տարիներ, Մքքէյն պատերազմա-կան ռազմագետի վիճակին մէջ գտնուած էր Յրդ համաշխարհային պատերազմի ընթացքին, եւ այս

պարագան նաեւ կը նպաստէր իրեն: Նոյնպէս, իր անուրը ծանօթ էր ընտրողներուն, եւ ասկէ 5 տարի-ներ առաջ, պարտուած էր այսօր-ուայ նախագահ Պուշին կողմէ:

Նեվատա նահանգի պարագա-յին ալ, յաղթական հանդիսացան Քլինթըն եւ Մքքէյն, եւ եթէ այս ընթացքը շարունակուի, ըստ երեւոյթին, անոնք պիտի հանդիսա-նան իրենց կուսակցութեանց դրօշակակիրները յաջորդ Նոյեմբերին տեղի ունենալիք նախագահական ընտրութեանց:

Ընթերցողները պիտի հարց-նեն թէ ի՞նչ պատահեցաւ միւս թեկնածուներուն - ծիւլիանի, Հընթըր, Պայտըն, Քուսինիչ եւ ուրիշ-ներ, ինչպէս թոմբսըն: Ներկանե-րուն մէջ, ձօն էտուրրոգ տակաւին կը շարունակէ իր Յրդ տեղը, իսկ այս ցանկէն, ըստ երեւոյթին նաեւ կը հրաժարի թոմբսըն: Ինչ կը վերաբերի ծիւլիանիի, զարմանալի մարտավարութիւն մը որդեգ-րեց ան, մերժելով մասնակցել վե-րոյիշեալ ընտրութեանց: Ան սկիզբէն իր աշխատանքները կեդրոնա-ցուց Ֆլօրիտայ նահանգի վրայ, որ ինք կը յուսայ իր յաղթանակը ապահովել: Այս շաբաթ կը ճշդուի Ֆլօրիտայի ճակատագիրը, կամ կը յաղթէ ծիւլիանի իբրեւ նախագահական թեկնածութեան իր ճիգին մէջ, եւ կամ հրապարակէն կը քաշ-ուի: Կը յիշուի իր պարագային, որ ժամանակ մը առաջ, ինք կը նկատուէր առաջնային դիրքերու վրայ եւ գլխաւոր դէմքը կը հանդիսանար իբրեւ երկրի ապահո-վութեան հետապնդող, մանաւանդ 9/11 ահաբեկչութենէն ետք, երբ գինքը կոչեցին «Ամերիկայի քաղաքապետ»...

Ֆլօրիտայէն անդին եւ աւելի կարեւոր կը նկատուի Փետրուար 5ը, որ կը կոչուի «Super-Duper February», որու ընթացքին տեղի կ'ունենայ 20-է աւելի նահագնե-րու ընտրութիւնը: Այս ընտրու-թեանց ընթացքին, թէ Քլինթըն եւ թէ Մքքէյն կը յուսան վերջ-նական յաղթանակ տանիլ եւ հաս-նիլ Նոյեմբերի ազգային ընտ-րութեանց:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթերօրին T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863 massis2@earthlink.net

AAA A.B.A. INSURANCE SERVICES Life, Health, Group Health, Disability, Long Term Care Blue Cross of California 1975-2008 Blue Shield of California 33th ANNIVERSARY

ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԻՐԱԺԵՇՏ Է

ԵՐԲԵՔ ՈՒՇ ԶԷ ՎԵՐԱՔՆՆԵԼՈՒ ՁԵՐ ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՊԵՏՐՈՍ ՄԱՐՈՆԵԱՆ

818 500-9585 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205 E-mail: BMaronian@AOL.com ONE EIGHT HUNDRED FOUR "HAI-TAD"

ՄԻ՛ ՅԱՓՇՏԱԿԷ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ԱՋԱՏ ՈՒ ԱՆԿԱՇԱՌ ԸՆՏՐԵԼՈՒ ԻՐԱԿՈՒՆՔԸ՝ «ԱՅՍ ԱՆԳԱՄ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆ Է ՅԱՂԹԵԼՈՒ»

Բոլոր քաղաքակրթութիւնների օրօք, բոլոր երկրներում ընտրութիւնները պատկանում են ժողովրդին: Անց են կացում միայն ու միայն ժողովրդի համար, ժողովրդի միջոցով: Որպէսզի ժողովուրդը իր կամքը արտայայտի, իր համակրանքը յայտնի այս կամ այն թեկնածուի նկատմամբ եւ առաջնորդ ընտրի:

Եւ հաւատացէք, որ ժողովուրդը ամենաիմաստունն է, եթէ ազատ, անկաշառ ընտրի եւ խարդախութիւնների դէմ յանդիման չկանգնի:

Այսօր Հայաստանը գտնուում է բախտորոշ եւ վճռական վերափոխման շեշտին, եւ պէտք է ժողովրդին թոյլ տրուի ազատ ու անխարդախ ընտրելու իր առաջնորդը, իր ընտրեալը:

Լրատուամիջոցների նկատմամբ բռնութիւնները պէտք է վերացունեն եւ վերջ տրուի միակողմանի քարոզչութեանը, որը ապակողմնորոշում է ընտրողին:

Միթէ՞ «տղամարդ»-կուլթիւնը նրա մէջ է, որ ձեր գոյութիւնը բռնի պարտադրէք ժողովրդին եւ իւրացնէք երկրի բանալին:

Այս ալան-թալանի ճանապարհով գնալը ոչ մի տեղ չի տանում՝ եւ ասպնացել է ճանապարհը փոխելու անհրաժեշտութիւնը:

Հայրենիքում նորմալ ապրելու յոյսը խլուել է ժողովրդից եւ Հայաստանը դատարկուում է հայաստանահայերից: Հասարակութիւնը ձայնագրուել է դարձել: Թոյլ տուէք առանց խարդախութիւնների ժողովուրդը պատմութիւն կերտի, ազատ արտայայտուի: Երկու անգամ վայրագ միջոցներով, անմարդկային արարքներով զսպեցիք ժողովրդի ազատ կամքի իրաւունքը, բողոք-ըմբոստութիւնը՝ ձեր ակներեւ ընտրախախտումների դիմաց, բռնի ուժով ընտրապայքարի թերթիկների քանակը հարմարեցրիք ձեր շահերին:

Դրա անունը ընտրութիւնն է՝ անագնիւ գոռապայտութիւն է - անհավասար պայքար է:

Այս անգամ ժողովուրդն է յաղթելու: Անկախութիւնից յետոյ եղան երանելի ժամանակներ, երբ ժողովուրդը ազգային զարթօնք էր ապրում, երբ ազգի համար ամենաներշնչուած, ամենաբացառիկ օրերն էին:

Երբ ժողովրդի իրաւունքը յափշտակող չկար եւ ժողովուրդը 1991-ին ազատ ու արդար արտայայտեց իր կամքը՝ եւ 83,4%-ի առաւելութեամբ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին իր համար առաջնորդ ընտրեց, այն մեծ ցանկութեամբ, որպէսզի մեր ազատ, անկախ երկիրը կայանայ եւ դատուի քաղաքակիրթ երկրների շարքին: Եւ ինչ վիճակում էր Հայաստանը այդ օրերին՝

1. Արդէն կար աղէտի գօտի,
2. Յետոյ եղաւ տնտեսական անկումը,
3. Երկիրը պատերազմի մէջ էր (աւարտվուց 1994-ին),
4. Շրջափակում,
5. 300.000 փախստականների հոգսը:

Սովետական սիստեմից անկախացած մեր հարեւան երկրները, նոյնպէս տնտեսական անկում ունեցան, եւ ասում էր, որ մեր երկրից վատթար վիճակում են:

Հայաստանի ժողովուրդը ծանր օրեր ապրեց: Բոլոր լծակները քանդուած էին, պէտք էր ինքնուրոյն գոյատեւել: Որեւէ երկրի համար իւրաքանչիւր մեծ փոփոխութիւն, կամ անցումային շրջան սիստեմից սիստեմ՝ ցաւոտ է լինում: Այդ վիճակում նոյնիսկ Նիցշէի «գերմարդը» չէր կարող դուրս բերել երկիրը այդ քաոսային վիճակից:

Ժամանակը պէտք է օգնէր նորընտիր նախագահին՝ կարգի դնելու երկրի սահմանադրութիւնը, կառավարման սիստեմը տնտեսութեան հիմքը եւ այլն: Եւ կառավարութեան ներսի մարդիկ նոյնպէս պէտք է սովորեին ղեկավար յարգել:

Առանց փոխադարձ վստահութեան երեւի թէ երկիր կերտելը անհնար էր. եւ նա վստահեց մարդկանց (եկուոր մարդկանց), որոնք ոչ միայն իր իրաւունքը, այլեւ ժողովրդի իրաւունքը խլեցին, եւ Հայաստանը դարձրին բռնութեամբ առաջնորդուող, մի խումբ մարդկանց տիրապետութիւն:

Երկիրը իր շաւիղից դուրս է եկել, այս ճանապարհով եթէ գնա՝ (պատմական օրինակները ցոյց են տուել) դատապարտուած է փլուզման: Փայլուն եւ անճաշակ խաղալիքներով մի քիւրաբուի՝ հիմքը խախտու է, մեր ազգային յարատեւութիւնը վտանգի տակ է:

Այս անցումային վճռական օրերին ամէն հայ պէտք է իր լուծման դնի եւ հեռուն տեսնի, ոչ թէ սխալ պահից օգտուի:

Մենք ազգովին պէտք է նեցուկ կանգնենք եւ հպարտ լինենք, որ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի նման ազնիւ, հեռատես, քաղաքագէտ առաջնորդ ունենք, որի նմանը ոչ միայն Հայաստանում, այլ աշխարհում էլ չատ չկայ:

Մենք պէտք է առաջնորդ յարգել իմանանք, ոչ թէ ամէն մէկս առաջնորդի պատմուճանը մեր ուսերին առնենք:

Ազատութիւնը գրհողութիւնների արդիւնք է: Ժողովրդի ընտրեալ նախագահին՝ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին պէտք է հնարաւորութիւն տրուի շարունակելու իր անաւարտ գործը՝ երկիրը յուսալի հիմքերի վրայ դնելու, հասարակութեան միջին խաւի կեանքը բարելաւելու եւ Հայաստանը դարձնելու աշխարհի դեմոկրատ երկրների ընտանիքի պատուաւոր անդամ:

Օրուայ իշխանութիւնները ժողովրդին գրկեցին իր իրաւունքից, բռնացան տարբեր միջոցներով նրա կամքի վրայ, առժամեայ անպատժելիութիւնը թագաւորեց:

Բայց ժողովուրդը իմաստուն է՝ հաշուեյարդարի ժամը եկել է, անպատժելիութիւնը պէտք է վերջ գտնի, եւ վերջիվերջոյ ժողովուրդը պէտք է հանի ու հեռացնի իր ցաւող ատամը:

«Արդարութիւն» Սփիւռքահայ մտաւորական նոյնախոհների յանձնախումբ:

ԱՅՍ ՏԱՐԻ ԳԱՌՁՈՒԻ (ԳԱՌՆԻԿ ԶՈՒՆՈՒՄԵԱՆԻ) ԾՆՆԴԵԱՆ 100-ԱՄԵԱԿՆ Է

Գառզու ծնած է 1 Յունուար 1907 թուին՝ Հալէպ (Սուրիա) եւ իր մահկանացուն կնքած է 12 Օգոստոս 2000ին՝ Փերիկէօ (Ֆրանսա):

Առաջին Համաշխարհային պատերազմէն ետք ընտանիքով կը տեղափոխուին Գահիրէ, ուր իր կրթութիւնը ստացած է նախ Գալուստեան Ազգ. Վարժարանին եւ ապա Ֆրանսական լիսէին մէջ: Իր գերագանց ընդունակութիւններուն համար 1924 թ. կը զրկուի Փարիզ՝ ճարտարապետութիւն ուսանելու, գոր կ'աւարտէ 1929 թ.: Սակայն, իր տարերքը նկարչութիւնն էր, եւ ուրեմն միաժամանակ, որպէս ազատ ունկնդիր, կը հետեւի գեղարուեստից կարգ մը ուսումնարաններու դասընթացներուն, եւ կը սկսի նկարչութեամբ զբաղիլ: Ճարտարապետական իր ուսման ազդեցութիւնն է իր նկարներուն գծաւորումներով նկարումը:

1929 թ. կը մասնակցի Ֆրանսայի նկարիչներու ցուցահանդէսին եւ իր «Ալքազարի հին պարտէզները» նկարը կը ստանայ առաջին մրցանակը: 1930 թուէն սկսեալ մասնակցած է Փարիզի հայ արուեստագէտներու «Անի» միութեան ցուցահանդէսներուն:

1930ական թուականներուն հետեւած է նկարչութեան արդի միտումներուն եւ իր գործերը ցուցադրած է «Գերանկախներ» ու ցուցահանդէսներուն: Այս շրջանի իր գործերը աչքի կը զարնեն կարմիր, կանաչ, կապույտ հիւթեղ մակերեսներով եւ մուկ ֆոններով:

1935-1938 թթ. ստեղծած է նախընտրած մորթներ, դիմանկարներ եւ բնանկարներ: Աշխատակցած է գաւազան հանդէսներու: 1939 թ. փա-

րիզի մէջ կազմակերպած է իր անհատական առաջին ցուցահանդէսը, որ երկարօրէն զբաղեցուցած է ֆրանսական մամուլը: 1941 թ. սկսեալ ցուցադրած է «Անկախներ» ու եւ Աշնանային Սալոններուն մէջ: 1945 թ.էն կապուած է «Տրուան-Տաւիտ» ցուցասրահին:

Վրձինը մասնաւորաբար սկսած է բեղմնաւոր դառնալ Համաշխարհային Երկրորդ պատերազմէն ետք:

1953 թ. իր «Սիրահարներու զբօսանքը» նկարը արժանացած է «Իր ժամանակի վկան» ցուցահանդէսին առաջին մրցանակին: Երեք անգամ՝ 1949, 1951 եւ 1953 թթ. արժանացած է Հալմարքի մրցանակին: 1954 թ. այցելելով Մերձաւոր Արեւելք՝ ցուցահանդէսներ կազմակերպած է Գահիրէի, Աղեքսանդրիոյ եւ Պէլլորութի մէջ:

1950ական թուականներու իր ստեղծագործութիւնները գեղարուեստական ձեւակերպում ստացած են պատերազմին արհաւիրքներուն ակաւատես եղած արուեստագէտին հակապատերազմական տրամադրութիւններն ու մարդասիրական խոր աշխարհայեացքը: Կը նկարէր աւերուած քաղաքներ, նաւահանգիստներ, կայարաններ, ուր կ'իշխեն ամայութիւնն ու տագնապի զգացումը: Հանրայայտ են «Վենետիկեան» (1953), «Ափոքալիփս» (1957) եւ «Երկրային Դրախտ» (1959) նկարաշարերը:

1954 թ. «Պուժիվալի Լքուած պալատը» նկարը արժանացած է «Իլ տը Ֆրանսա» մրցանակին: 1955 թ. Թոքիոյի միջազգային Երկամ-

Շաբ.բ էջ 17

COME AND JOIN US FOR AN EVENING OF ROMANCE ORGANIZED BY NSCA

On Valentine's Day
Thursday, February 14, 2008
Starting at 8:00 pm

- Enjoy the
- Romantic Ambiance
- French Music
- French Food
- and much more

1060 North Allen Avenue, Pasadena
For Tickets please call (818) 391-7938
Tickets: \$50 (No children please)

ՓԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

ՏՈՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐԸ ՄԵՐՏԻՆԵԱՆ ՎԱՐՓԱՐԱՆԵՆ ՆԵՐՍ

Մերտինեան վարժարանին համար «Գոհաբանութեան «Օր»ը այս տարի յատուկ իմաստ կ'ունենար: Այդ դպրոցին հիմնադրութեան 25-ամեակը բոլորած եւ նոր տարեշրջան մը սկսած ըլլալու գոհունակութիւնն էր: 21 Նոյեմբերի առաւօտուն, վարժարանի սրահին մէջ, Գոհաբանութեան Տօնին նուիրուած կողմիկ յայտագիր մը գործադրուեցաւ, մանկապարտէզէն մինչեւ ութերորդ կարգի աշակերտութեան համար: Խանդավառ փոքրերու չափ ուրախ էին ծնողներէն շատեր՝ որոնք եկած էին բեմի վրայ իրենց զաւակները տեսնելու եւ տոգորուելու գոհաբանութեան ոգիով:

Բացման խօսքը, ապա յայտագրի աւարտին փակման խօսքը կատարեց տնօրէնը՝ պրն. Յովսէփ Ինճէփեան: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց օրուան պատգամաբերին, յայտագրին գործադրութեան պատասխանատու ուսուցիչներուն, աշակերտներուն եւ գործակցող ծնողներուն: Ապա ան կարգաց Աւետարա-

թիւնը, նախամանկապարտէզէն մինչեւ ութերորդ կարգ, ուսուցչական կազմ եւ պաշտօնէութիւն, սրահին մէջ, Գոհաբանութեան Օրուան յատուկ ճաշով հիւրասիրուեցան, Մնողա-Ուսուցչաց կազմին կողմէ:

Գոհաբանութեան Տօնի ձեռնարկներէն ետք, շուտով, Նոր Տարուան եւ Մնողեան Տօներու միջնորոտով ողողուեցաւ վարժարանս՝ դասարաններէն ներս զարդարանքներով, յայտագիրներու պատրաստութեան աշխատանքներով ու զանազան ձեռնարկներով:

Առաջին ձեռնարկը՝ կազմակերպուած Մնողա-Ուսուցչաց կազմի կողմէ, տեղի ունեցաւ 14 Դեկտեմբերին երեկոյեան, վարժարանի հանդիսարանին մէջ, ծնողներու եւ հանրութեան համար: Ներկայացուեցաւ Յիսուսի Մնողեան պատմութիւնը երաժշտական բեմադրութեամբ: Պատրաստութիւնը գործն էր Պրն. Ռաֆֆի Ղազարեանի, որ երրորդ տարին ըլլալով նման բեմադրութիւններ կը կատարէ եւ

եան՝ հոգաբարձութեան ատենապետը խօսք առին, իսկ Տօքթ. Միսաք Ապտուլեան երեկոն համեմեց մանրապատմներով: Տիկ. Տի Չորլեան, Մնողա-Ուսուցչաց կազմի ատենապետուհին, իրենց ձեռնարկներէն գոյացած 40,000 տոլարի չէք մը յանձնեց հոգաբարձութեան ատենապետին, ծափողջոյններու տակ:

21 Դեկտեմբերին, Ուրբաթ օր, առաւօտեան ժամը 8:30ին տեղի ունեցաւ Մնողեան Տօնի յատուկ պաշտամունք: Օրուան պատգամա-

բանն էր Վեր. Արա Չազրբեան, Նորթ Հոլիվուտի Սբ. Երրորդութիւն Հայոց եկեղեցւոյ հովիւը: «Տարեդարձներու ատեն մենք նուէր կու տանք ծնող մանուկին. այդպէս ընելու ենք նաեւ Յիսուսի ծննդեան տարեդարձին.՝ եւ ի՞նչ կրնանք նուիրել Անոր եթէ ոչ մեր սիրտն ու սէրը»: Պատուելին թելադրեց որ երեք մոգերուն նման մենք ալ հետեւինք այն աստղին՝ որ ցոյց կու

Մար. ք էջ 18

նէն «Մանկանց ու կաթնիկեր տղայոց բերնէն գովութիւն կատարեցի» Մատթ. 21: 16 համարը եւ աւելցուց որ գոհաբանութեան հոգին ոչ թէ մէկ օր, այլ ամէն օր մեր հետ ըլլալու է ու փառք տալու ենք Աստուծոյ մեր վայելած բարիքներուն համար, երբ շատ շատեր զրկանքներու մէջ են:

Այս առթիւ ան նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր աշակերտներուն, ծնողներուն եւ պաշտօնէութեան, որոնք Armenia Fund-ին համար կատարած սրտաբուխ նուիրատուութեամբ գոյացուցած էին 4,500 տոլարի գումար մը: Կէսօրին, ամբողջ աշակերտու-

շերմ զնահատանքի կ'արժանանայ: Տօնական օրերու առիթով, Westfield Fashion Square Mall-ի մէջ, խումբ մը աշակերտներ ելոյթ ունեցան հայկական աւանդական պարերով եւ երգերով, առաջնորդութեամբ Տիկ. Աշխէն Իսբէնճեանի եւ Տիկ. Զեփիւռ Թալաթիսեանի:

18 Դեկտեմբերի երեկոյեան, հոգաբարձութիւնը Ֆէնիսիա ճաշարանին մէջ ընդունելութեան մը հրաւիրած էր Ուսուցչական կազմը, Մնողա-Ուսուցչաց կազմը, Տիկնանց Օժանդակ Մարմինը եւ հովիւներ: Վարժարանի Տնօրէնը՝ պրն. Յովսէփ Ինճէփեան եւ Տօքթ. Հրայր Աթիք-

ՏՈՆ ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ԶՕՐԱՎԱՐԱՅՆ ՄԵՐՈՑ Զինգչաբթի, Յունուար 31, 2008 ԶԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳ ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԹԵՄԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԵՆ ՆԵՐՍ

«Սրբոց Վարդանանց Զօրավարացն Մերոց» տօնին օրը, Հինգչաբթի, Յունուար 31ին, 2008 Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդարանի Գալաչճեան Սրահին մէջ երեկոյեան ժամը 6:00ին հանդիսապետութեամբ Թեմի Բարեխնամ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արքեպիսկոպոս Տէրտէրեանի պիտի մատուցուի Սուրբ Պատարագ:

Սուրբ Պատարագը պիտի մատուցանէ Լոս Անճելըսի Սուրբ Յակոբ Հայց. Եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւը՝ Արժ. Տ. Արշակ Աւագ Քհնյ. Խաչատուրեան:

Սուրբ Պատարագի աւարտին, երեկոյեան ժամը 7:30ին պիտի գործադրուի զեղարուեստական յայտագիր մը՝ նուիրուած Վարդանանց Զօրավարացն Մերոց եւ պիտի կատարուի Շնորհահանդէս «Տէրունական Աղօթքի Ուղղափառ Մեկնութիւն» գրքոյկի հրատարակութեան առթիւ:

Պիտի բանախօսէ Լոս Անճելըսի Սուրբ Յակոբ Հայց. Եկեղեցւոյ Ծխական Խորհուրդի Ատենապետ՝ Բրշ. Տօքթ. Սարգիս Սրկ. Մեսրոպեան: Իսկ օրուան հանդիսավարը պիտի ըլլայ Տիար Բարսեղ Գարթալեան: Գեղարուեստական յայտագրով ելոյթ պիտի ունենան Սեդա Հայրիեան, Մաննիկ Մանուկեան, Փրոֆ. Լեւոն Աբրահամեան, Գրիգոր Օգարեան եւ Ռազմիկ Մանուկեան: Բոլոր հանդիսականներուն պիտի բաժնուի «Տէրունական Աղօթքի Ուղղափառ Մեկնութիւն» գրքոյկէն, որուն հրատարակիչներն են Բրշ. Տօքթ. Սարգիս Սրկ. Մեսրոպեան, Հրայր Նալպանտեան եւ Նահապետ Մելքոնեան: Գրքոյկը աշխատասիրած եւ խմբագրած է Նահապետ Մելքոնեան:

Յայտագրի աւարտին տեղի պիտի ունենայ հիւրասիրութիւն: Հաւատացեալ հայ ժողովուրդը սիրով կը հրաւիրուի եկեղեցական արարողութեան եւ միասնաբար ոգեկոչելու Վարդանանց հերոսներուն յիշատակը:

ATLANTIS
RESTAURANT AND NIGHT CLUB.

FRIDAY NIGHTS AT ATLANTIS
ARABIAN NIGHTS

ENJOY A NIGHT OF MIDDLE EASTERN MUSIC, DANCING AND ENTERTAINMENT EVERY FRIDAY NIGHT AT ATLANTIS. ATLANTIS IS FULLY EQUIPPED WITH A REMARKABLE COCKTAIL BAR, HOOKAH BAR AND LIVE DJ.

EVERY FRIDAY, BE SURE TO WITNESS OUR LIVE BELLY DANCING SHOW FEATURING WORLD FAMOUS JELINA AND THE SAHALAH DANCERS.

authentic cuisine
full hookah bar
VIP membership
full cocktail bar
live belly dancing
live music and DJ

ATLANTIS
RESTAURANT AND NIGHT CLUB
626.449.4599
162 N. SIERRA MADRE BLVD.
PASADENA, CA 91107

Massis Weekly

Volume 28, No. 01

Saturday, JANUARY 26, 2008

Professor Taner Akcam Denounces Persecution Of Turkish Intellectuals In Turkey

WASHINGTON, DC -- One year after Turkish-Armenian journalist Hrant Dink was assassinated on an Istanbul street, Taner Akcam, a Turkish historian and university professor, says the Turkish government, media and law enforcement bodies are working in tandem to harass, intimidate and persecute intellectuals who challenge the government's version of the events of 1915.

During a press conference at the National Press Club today, Akcam, a leading scholar in the field of Holocaust and Genocide studies at the University of Minnesota, said that dissent and free speech are restricted due to a dangerous mindset that exists within Turkey. He said the atmosphere of intolerance has worsened, rather than improved, in the year following Dink's murder.

"A climate has been created such that to attack and persecute intellectual is considered a patriotic act," Akcam explained. "The media targets and attacks intellectuals and turns them into prey, free for the hunting...the justice system punishes the intellectuals, and thugs are used as pawns by the law enforcement agencies to attack and kill the targeted intellectuals. The government conceals these crimes, blurs the evidence and backs the law enforcement officers who are involved in these crimes."

Akcam left his native Turkey and

Taner Akcam During a press conference at the National Press Club

relocated to the U.S. in 2001, after his writing on the Armenian Genocide began to appear in English. Following the 2006 publication of his book, "A Shameful Act: The Armenian Genocide and the Question of Turkish Responsibility," Akcam says the campaign against him intensified. He has received death threats, been physically attacked and has had his book tours violently disrupted. He has been labeled a "traitor" to his country, and was recently detained for hours at a Montreal airport due to a vandalized Wikipedia entry in his online biography.

In addition to denying the historical truth, the Turkish government maintains that the events of 1915 are a

Continued on page 2

Candidates Kick Off Armenian Presidential Campaign Thousands Again Rally For Ter-Petrosian

YEREVAN -- Candidates presented their manifestos and held first meetings with voters on Monday as campaigning officially got underway for Armenia's presidential election that will determine outgoing President Robert Kocharian's successor.

Former President Levon Ter-Petrosian was the first to hit the road, he spent the day touring towns and villages in central Armenia in a motorcade of about 40 cars that carried

leaders of various opposition groups supporting his presidential bid. His meetings there appeared to attract considerable interest from local residents who turned out to hear their former president speak publicly for the first time in over a decade. Hundreds attended a Ter-Petrosian rally in the town of Artik, the starting point of the campaign swing.

Addressing the crowd, Ter-Petrosian recalled severe hardship suffered during the first years of Armenia's independence which coincided with the war in Nagorno-Karabakh and broader turmoil in the region. "I know that during my rule I did not live up to all of your expectations and hopes," he said. "There were disappointments, there was discontent, there were very harsh criticisms.

Ter-Petrosian greeted by a supporter

I accept all of that."

"And if you think that I am to blame for that, I apologize for my guilt," added Ter-Petrosian. "I have managed to make sense of the past. This is all I can do. I can't do more. So you decide."

"I have not come here to ask or beg for votes. That's Serzh's business because he has no votes in Armenia," Ter-Petrosian claimed on Monday, prompting "Levon! Levon!" chants from the crowd.

Ter-Petrosian again sounded supremely confident of his victory as he spoke at a similar rally held in another small town, Aparan. "It's you, not me, who will win on February 19," he claimed in a town square opposite Sarkisian's local campaign headquarters.

Continued on page 4

Turkish Minister Urges Probe Into Police Role In Dink's Murder Thousands Mark The First Anniversary Of Dink's Assassination

ISTANBUL -- Turkey's justice minister has called for a "serious" probe into claims that security forces were involved in the murder last year of ethnic Armenian journalist Hrant Dink.

"Certain members of the security forces are said to be linked to this murder," Justice Minister Mehmet Ali Sahin said in an interview published Monday in the daily Sabah. "Every allegation must be considered a tip-off and seriously investigated," he said.

Thousands marked the first anniversary of Dink's assassination on Saturday with protestors accusing the authorities of ignoring the alleged protection the suspected gunman and his associates received from the police.

"If what they (the police) did was a crime, they must be definitely punished," the minister said.

Dink's murder prompted fresh calls for the elimination of the "deep state" — a term used to describe security forces acting outside the law to preserve what they consider Turkey's best interests. Lawyers for Dink's fam-

ily say the police withheld and destroyed evidence to cover up the murder, including footage from a bank security camera in downtown Istanbul near where Dink was gunned down on January 19, 2007.

The charge sheet says police received intelligence as early as 2006 of a plot to kill Dink organized in the northern city of Trabzon, home of self-confessed gunman Ogun Samast, 17, and most of his 18 alleged accomplices currently on trial. A taped telephone conversation between a policeman and a suspect shortly after the killing suggests the officer knew of the plot in advance. The tape, leaked to the media last year, includes degrading comments about Dink.

Sahin also said a draft proposal to amend the controversial Article 301 of the Turkish penal code under which Dink was given a suspended six-month jail sentence for "denigrating Turkishness" would be submitted to parliament in the coming days. The

Continued on page 2

U.S. Drops Plans For First-Ever Exit Poll In Armenia

The United States has abandoned plans to sponsor a first-ever exit poll in Armenia in the face of serious opposition misgivings about the objectivity of public opinion surveys already conducted with U.S. funding.

The U.S. Embassy in Yerevan and the U.S. Agency for International Development (USAID) offered to finance and organize such a poll as part of their efforts to contribute to the freedom and fairness of next month's Armenian presidential election.

However, Armenia's opposition forces have been skeptical about its positive impact on the integrity of the electoral process. Specifically, they object to the Americans' reliance on the Armenian Sociological Association, a polling organization reputed to be close to the government.

The ASA has done the crucial fieldwork for an ongoing series of U.S.-funded opinion polls on a wide range of issues of interest to Armenians. The election-related results of those polls, nominally conducted by a Lithuanian branch of the U.S. Gallup Organization, have given Sarkisian a big lead over the

other major presidential candidates.

The latter, citing the ASA's involvement in the process, have rejected the polling data as fraudulent. Their campaign managers made it clear late last month that they will not consider the planned exit poll trustworthy if it is conducted in the same format. They said the poll will be objective only if Gallup avoids dealing with any of the Armenian polling organizations.

In a statement on Friday, the U.S. Embassy implied that the opposition objections were a major reason why it decided to cancel the project. "We continue to think that, in principle, exit polling can be a useful instrument for enhancing the transparency and credibility of elections," the embassy said. "In this particular case, however, given the limited preparation time remaining prior to the February 19 election and the questions raised from various parts of the political spectrum, we decided it would be wiser not to go forward with a project that faced implementation problems and risked becoming an unhelpful distraction in the Armenian political debate."

Hrant Dink Commemoration In London

A diverse crowd comprising of Armenians, Kurds, Turks and intellectuals of other nationalities marked the first anniversary of the death of Hrant Dink at the Monument to the Innocents in front of Westminster Abbey, London on Saturday.

Prayers were said by Canon Segovsky of Westminster Abbey. The author Nouritza Matossian, a friend of

Hrant paid her own personal tribute. The author Des Fernandes spoke about Hrant's clear position on the Genocide.

Kasim Agpak said that Hrant's death was "the outcome of a long planned implementation of constitutional racism and anti-democratic articles and attitudes"

Messages of support were read from the singer Diamanda Galas, Swedish MP Esabelle Reshdouni, Gurgin Bakircioglu (Vice Chair of The Kurdish Student and Academic Association of Sweden and editor of Beyan.net). A

portion of Hrant's work was read by Nouritza Matossian. Professor Khatchatur Pilikian, as his tribute, sang "God the Free (song of freedom)" by Mikael Nalbandian and two white doves of peace were released by Khatchig Vartanian, Editor of the UK Armenian magazine, "Voice of Nor Serount".

The numerous Kurds, Armenians and Turks present agreed to enter in dialogue and consecrate their lives to study and learn from Hrant's many articles.

U.S. Nuclear Regulator Visits Armenia

The top U.S. government official in charge of nuclear safety visited Armenia this week for talks with government officials in Yerevan that focused on the planned construction of a new Armenian nuclear plant, it emerged on Wednesday.

The U.S. Embassy in Yerevan said U.S. Nuclear Regulatory Commissioner Peter Lyons met senior Armenian officials Monday and Tuesday to "familiarize himself with the status of the nuclear power plant at Metsamor and Armenia's plans for building a new power plant to replace the Metsamor facility."

"Dr. Lyons also explored with Armenian officials ways that the Nuclear Regulatory Commission can help Armenia to develop the regulatory infrastructure needed in order to license a new nuclear power plant," the embassy said in a statement.

The statement added that his interlocutors included unnamed officials from the Armenian ministries of energy, foreign affairs and environment as well as the state Nuclear Regulatory Agency. With Armenian government sources is-

suing no statements about the talks, it was not clear if Energy Minister Armen Movsisian was among them.

"There may have been a meeting with Mr. Movsisian," a spokeswoman for the Armenian Energy Ministry told RFE/RL. She could not give any details of the talks.

Lyons's visit to Yerevan underscored U.S. support for the ambitious idea of replacing the Metsamor plant by a new nuclear facility meeting modern safety standards. The Armenian government hopes that it will be built by 2016, in time for the planned decommissioning of Metsamor's sole operating reactor which generates about 40 percent of Armenia's electricity.

The U.S. government allocated last November \$2 million for the first feasibility studies on the project to be jointly conducted by Armenian and U.S. atomic energy experts this year. But U.S. diplomats made it clear that Washington will not fully or partly finance work on the new plant estimated to cost at least \$1 billion.

Germany: Memorials for Hrant Dink

On the anniversary of the murder of Hrant Dink's countless meetings took place in different metropolitan cities in Germany. On the 15th January at a meeting in Bremen not only was the theme of discussion Dink's murder but also the murder of three Christians in Malatya. Just a few months after his murder a German and two Turkish

Insult of Turkishness. Dogan reported that changes would not improve the situation significantly as "If §301 is amended there are still 30 other laws in the Criminal Justice Law catalogue which deal with Insulting Turkishness, and these will be used instead."

Mahmut Sakar also criticized the prevailing legal system, the continuing

Toros Sarian, Mahmut Sakar, Reimers and Erdal Dogan

Christians had been ritually tortured and then killed in Malatya.

The lawyer for the Dink family, Erdal Dogan 35, had arrived from Istanbul. He is the lawyer of the Dink family and is also in the proceedings against the murderer of the three Christians in Malatya. The Kurdish lawyer Mahmut Sakar and Toros Sarian also took part in the discussion. Most of the hundred guests attending the meeting were Turks and Kurds. The next day the three took part in a platform discussion in Hamburg. The almost 150 audience was informed by Erdal Dogan of the details involved in the proposed changes to §301 which forbids the

infringement of Human Rights and the restriction of Freedom of Speech. He demanded an open and critical confrontation with the Turkish past. Toros Sarian reminded the guests how Hrant Dink, despite the obstacles, had tried to convince Turkish society of the necessity of having an honest and critical confrontation with the past. The death of Hrant Dink means a great loss for the Armenian community. Many are considering leaving the country. The Turkish and Kurdish democratic movements must now offer proof of their commitment to upholding the rights of Armenians living in Turkey.

Professor Taner Akcam Denounces Persecution Of Turkish Intellectuals In Turkey

Continued from page 1

matter for historians. Ironically, scholars and writers like Akcam and Dink are routinely prosecuted under Turkey's infamous Article 301 of the penal code for acknowledging the genocide. According to Akcam, Dink was targeted because he was a direct threat to what Turks call the "deep state," the unelected body of government known

for targeting reformists and other perceived enemies in the name of nationalism. As a Turkish citizen of Armenian descent, the newspaper editor was a fierce defender of freedom of the press and was determined to speak the truth, even as ultra-nationalist forces were determined to silence his voice.

"What we want is very simple," Akcam explained. "We want freedom of speech and we want justice."

Turkish Minister Urges Probe Into Police Role In Dink's Murder

Continued from page 1

law has been criticized as a threat to freedom of speech in Turkey, which is engaged in membership talks with the European Union.

Police said that around 8,000 people had gathered Saturday outside the central Istanbul offices of the bilingual Turkish Armenian weekly set up by Dink in 1996. With black and red banners carrying messages such as "We are all Armenians", those present included members of his family, personal friends, journalists, human rights campaigners and also ordinary members of the public.

"I am here because we have lost one of Turkey's most beautiful souls," said 47-year-old shopkeeper Mehmet Calik. "He was killed because he was Armenian but also because he spoke the language of truth. We are here to carry on his struggle."

Turkish newspapers on Saturday were unanimous in calling for the authorities to "shed all possible light" on the assassination. "A year after his death, scandals and dozens of questions remain unanswered," the daily Milliyet said on its front page, noting that "justice hasn't moved forward an inch" in shedding light on the affair.

HOMENMEN-Glendale Presents
SUPER BOWL
super Bowl Party
Come Join Us on a 10 Foot Screen
at the Homenmen Center
1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA 91107
Doors Open 1 hour prior to Game Time
Sandwiches and Drinks will be served
Donation: \$5

On several occasions last summer, Armenians around the globe gained the spotlight of world news. Not an accident of course. It has been the result of intensified alertness, awareness and stepped up activism that is spreading throughout the world wide Armenian communities. From Beirut, Lebanon to Watertown, Mass., Armenians defied the international halls of power and in two tiny but important instances; (that of the victory of the anti government alliance in the special parliamentary elections in Metn, Lebanon and the exposure of the Anti Defamation League - ADL's

Hrant Dink The Man, the Mission, the Martyrdom

By Zaven Khanjian

Audio-Visual Lecture presented on September 25th, 2007 at the United Armenian Congregational Church

neral, carrying signs, banners and placards reading "we are all Hrant Dink", "we are all Armenians".

Who was this man? Where did he come from? What was his mission and how has his martyrdom affected the turn of events in Turkey and the Diaspora?

Hrant Dink at the United Armenian Congregational Church on November 5, 2006 after worship service

bigotry in the Greater Boston area followed by the secession of Watertown, Mass.'s participation in ADL's "no place for hate" program - the towns of Belmont and Newton have since followed), Armenians defeated the supporters of the policies of the triumvirate of Tel Aviv, Ankara and Wash. DC. (Since then HR 106 came to culminate the spotlight of world news referred above). There is no illusion of power here neither the naivety of victory yet. It is merely the exercise of added self confidence, on the path of struggle for justice, on the single issue that torments the Armenian nation most, that of the Armenian Genocide, its recognition, responsibility & reparations.

The year had begun similarly with another event which also attracted world news spotlights on Armenians. Contrary to the most recent ones mentioned above, this one was a tragic event. On January 19th, 2007, Hrant Dink, the Turkish Armenian journalist, editor of AGOS, a hero, who had defied the Turkish taboo of silence on the subject of the Armenian genocide, was gunned down on the streets of Istanbul. Several bullets unmistakably were fired at him at close range in front of the building that houses the offices of AGOS. A Turkish teenager, a hired assassin, named Ogun Samast, 17 years of age, had fired the shots. His masters, Rakel Dink would later call forces of "darkness", otherwise known as "deep state". The prominent British journalist, correspondent of the London Independent in the Middle east, Robert Fisk, described Hrant Dink as the 1,500,001st victim of the Armenian Genocide.

The shock was overwhelming even for Turkish society. So much that a hundred thousand of them walked at the procession of his fu-

My wife Sona and I came to personally know Hrant Dink in September 2006 during the 3d Diaspora-Armenia conference in Yerevan. Imagine this was hardly four months before he was assassinated, but it gave us ample time to forge a relationship, the memory of which will forever live with us. Most of what I know about Hrant comes from him directly, whether through our meetings and conversations, through the pages of AGOS and/or through the first hand witnessing of those so close to him, who loved, lived and worked with him.

I will start with a text of his own message from the pulpit of United Armenian Congregational Church on Sunday morning, November 5, 2006. A few days earlier we had breakfast at the Glendale Hilton where we mutually discovered our joint evangelical upbringing. With a glowing look in his eyes he laughed and said: " Now I understand why I liked both of you so much". I invited him to join us at church on Sunday. He thought for a moment. He said the Archbishop expected him to be at church with him on Sunday, but he will manage and join us at UACC. He said he had long wanted to be at one and this is a good opportunity. We agreed to pick him up from the Hilton. I called badveli Ron (Tovmassian) and emailed him information as to who Hrant Dink was, his relationship with Rev. Krikor AghaBaloglu's Istanbul Gedikpasa church, his troubles with Turkish Law, his heroism in raising the question of the Armenian Genocide in AGOS and asked badveli that he be allowed to say a few words addressing the congregation. Badveli Ron was gracious and wise enough to say yes and so Hrant Dink did and it turned out to be history.

Let us listen to Hrant Dink.

(Text of Hrant Dink's message translated from Armenian by ZK)

I would like to greet you and express my gratitude for the opportunity created to visit you and share a few moments with you.

I have to say that the Armenian Evangelical Church is not strange to me as I have grown up in it's bosom, in the children's nest of the Gedikpasa Armenian Evangelical Church in Istanbul which was then administered by Mr. H r a n t (Giutchig)Guzelian. At the time, the Armenian Evangelical Church and Mr. Guzelian had embarked on a mission of search and rescue of children of endangered Armenian families in Anatolia by bringing them to Istanbul, enrolling them in schools and educating them with elements of the Armenian culture. My two brothers and I were among those children as having come from Malatya we enrolled in the Gedikpasa Armenian Evangelical Church. I was seven years old and my brothers were five and three respectively.

This witnessing is about the role of the Armenian Evangelical Church in my life and the inspiration it has left on me. It was in this church that I met many respectable ministers who of course are not strangers to you, like Rev. (Hagop) Sagherian, Rev. Sahagian and Rev. (Samvel) Bakkalian. But in particular Rev. Bakkalian who was

establish a summer camp and avoid having to send us back to Anatolia in summer.

So we built a camp in Tuzla. It was a barren land. We took possession and as young boys living under tents every summer and by planting tress, digging foundations and raising buildings we converted the barren land into heaven.

That's where I grew up, and that's where at the age of fourteen I met my future wife who at seven and as a Kurdish Armenian was brought in from the Merdin area. We met in the Tuzla camp, we grew up there, we got married and reared our children there

Hrant Guzelian at his trial in Istanbul in the very early eighties (AMAA archives)

until we got to the eighties after 20-25 years from its creation.

One day in the early eighties, Mr. (Giutchig)Guzelian, having had difficulties with the Turkish authorities, was jailed. So the camp and the church were both orphaned. My wife and I jumped and filled in for Mr. Guzelian who was in prison, simultaneously working hard for his release. As I look upon this packed congregation in this church today I can't but wonder as I recall what we had to do to keep the church doors open and avoid its clo-

The soccer team at "Camp Armen" Hrant Dink standing on the left

such a dear grandpa for all of us. Every year he used to visit us from France, live and work with us for one month and with his special lovely style teach us the Bible. I learned a lot in the Armenian Evangelical Church which to this date I consistently apply in my life.

In the earlier years of the school we used to go back to Anatolia in summer and forget most of what we had learned. Concerned about it Mr.(Giutchig)Guzelian wanted to es-

sure by the authorities. We had no minister. Every Sunday we used to go to church. We had a guard. The guard used to sit on the pews. My wife too used to sit on the pews with my three children next to her. They would become the congregation and I the preacher. I used to come up to the podium, read the Holy Scripture, preach and keep the church doors open. We did this for years. Five years to be

Continued on page 4

Hrant Dink

The Man, the Mission, the Martyrdom

Continued from page 3

exact. However during these years the pressure from the Turkish authorities multiplied and one day they got to us a decree which advised us the seizure of the Tuzla camp. That barren land which we had converted into heaven was being taken away after twenty five years of use under the pretext that, in the first place, it was given away to us by mistake.

They took it away from us and the government we understand, has since passed it on to other third parties. However we have not given up. We continue to fight back to regain ownership of the camp as well as other minority owned properties confiscated by the government.

During my childhood years, I have read the Bible several times, memorized numerous psalms and won a lot of prizes at school. My wife who also has had Armenian Evangelical education is still an active member of the Istanbul Gedikpasa Armenian Evangelical church. Today, I praise the Lord for that church, a church that has grown thanks to Rev. Krikor AghaBaloghli and is packed every Sunday. Gone are the days of the three member church. Non Armenians also attend and worship is conducted in several languages. The church is rolling forward in its mission.

Meanwhile, as Hrant Dink, I entered the political arena through the media and continue to carry on my struggle against the authorities in Turkey to abolish the undue pressures on the minorities and specially on Armenians and restitute all our rights. And I have great hope that one day we will definitely repossess the camp that they took away from us. Definitely.

I would like to express my special gratitude and thanks, not to you directly may be, but to your evangelical fathers whom we, as children called benefactors at the time.

I never forget that at every Christmas, New Year and Easter we used to receive gifts from our benefactors in the United States and that every boy or girl had a sponsor whom they had never met. Someone from America who had adopted one of us showering us with gifts which we acknowledged by sending a written letter coupled with art work and words of gratitude from the heart.

Once again I would like to repeat those words of thanks from the heart packaged to your fathers and you who came to rescue THREE HUNDRED children from ANATOLIA, bring them to Istanbul, educate them, teach them the Armenian language, the culture, many of who with the inspiration learned from the teachings of the Holy Word remain the faithful children of the nation.

Greetings to you again and thank you for this privilege. I wish you well in all your endeavors.

Thank you.

I transcribed this message and forwarded it to Dr. Yervant Kassouni, the editor of Chanasser, the official organ of the Armenian Evangelical Union of the Near East. For the first

time it (should have) appeared in print in Chanasser and was thus made public. I feel it would be adequate if I stop here because this short message coming directly from Hrant is in itself adequate in summarizing the life of a great man, a grateful man, his mission and struggle for all fundamental rights that the Lord our Creator has included in the package of love and life bestowed on every human being, without regard to race, color, ethnicity or denomination.

Listening to Hrant Dink in his message to the Congregation, I am sure you could feel the passionate love Hrant had for the Tuzla (Armenian Evangelical) Camp near Istanbul. A camp that was built and created by a handful of Armenian youth liberated from the anguish of Anatolia by another unique Armenian Evangelical hero, an angel from heaven, a man of God called Hrant Guzelian. (Guzelian, the pioneer Armenian Evangelical activist, director of the children's nest - Badanegan Dun - and the Tuzla Camp - Camp Armen - passes away on October 6, 2007 in Marseilles, France). So much that the centerpiece (pages 8 & 9) of the special English language memorial issue of AGOS, published in February 2007 carried an article titled "They regarded us as strangers" written earlier by Hrant Dink himself. AGOS had titled the page it carried "Once again in Tuzla, Heaven of his childhood".

Here is an excerpt of what Hrant says in that article:

NOTE: In 1974, amid political tensions over Cyprus, the Turkish High Court of Appeals ruled that the minority foundations (mainly Armenian & Greek) had no right to acquire properties beyond those listed in the 1936 declarations. Unfortunately the court's ruling launched a process, under which the state seized control of properties acquired after 1936 which included the Tuzla camp.

Continued next week

Zaven Khanjian can be reached at zaven@kanjyanrealty.com

Thousands Again Rally For Ter-Petrosian

Continued from page 1

ters. "I congratulate you on your victory in advance."

Ter-Petrosian's local campaign office is run by Razmik Petrosian, Aparan's former mayor and a veteran of the Karabakh war. "Ter-Petrosian remains my commander-in-chief," he told RFE/RL.

Ter-Petrosian's wartime leadership of the country was also evoked by other local residents. "We have had only one victor in our history and that person is Levon Ter-Petrosian," said one man. "I will vote for Levon because he is an intelligent man," reasoned another.

Thousands Rally In Yerevan

Braving a bitter weather, thousands of supporters of former President Levon Ter-Petrosian marched through the center of Yerevan on Tuesday in the latest show of force by Prime Minister Serzh Sarkisian's most radical election challenger.

The demonstration, the first of kind organized by Ter-Petrosian since his political comeback last September, was sanctioned by municipal authorities despite their calls for political parties to avoid staging street marches in the run-up to next month's presidential election. The Yerevan mayor's office argued last week that they would disrupt the already congested traffic in the city center.

The march followed a rally in the city's Liberty Square during which Ter-Petrosian again lambasted Armenia's "thieving and anti-popular" leadership and said he and his political allies are ready to suffer "any deprivation and sacrifice" for the sake of regime change.

"We have reached a turning point where words end and deeds take hold," he said, describing the February 19 election as a "real opportunity to build a normal state."

Ter-Petrosian also said that by voting for him Armenians would avenge what he described as the falsification of the results of the previous two

presidential elections. "Therefore, February 19 will mark not only my victory but also the victory of Karen Demirchian, Stepan Demirchian and Vazgen Sarkisian," he said.

Demirchian Jr., whose People's Party is among more than a dozen opposition groups supporting Ter-Petrosian, also addressed the rally. He claimed that the ex-president can win already in the first round of voting. He also stressed that Ter-Petrosian is the only presidential hopeful who has pledged to solve the October 1999 assassination of his father and then Prime Minister Vazgen Sarkisian.

Despite the freezing weather, the rally attracted approximately as many people as the previous gatherings orga-

nized by Ter-Petrosian late last year. Ter-Petrosian joked that he committed a serious blunder by stepping down and forcing a pre-term presidential election in winter. "Had I resigned in April or May [1998] you would have been in a much better situation," he said at the start of his 20-minute speech.

The ex-president's previous Liberty Square speeches had lasted for more than an hour. He spent much of his latest address reciting a 1920 poem by Armenian poet Yeghishe Charents who emphatically lamented the country's woes.

Ter-Petrosian also disputed the widely held belief that Serzh Sarkisian is the clear election favorite. "Serzh Sarkisian has no support base or electorate in Armenia," he said. "He is pinning all his hopes on administrative levers, vote falsifications, repressions and vote bribes."

HOMENMEN
PRESENTS

BIG BEAR 2008

February 15-17, 2008

HOMENMEN is hosting it's annual Big Bear Winter Trip. Bring your family and freinds along and join the fun from Friday February 15 to Sunday February 17 (Presidents' Day Weekend)

JOIN THE FUN!

\$125/Adult
\$85/Child

Includes:
Room/Board
Food
Games
Live Music

FOR RESERVATIONS

CONTACT: Razmig 818-590-2824

ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ՎԱՐԱՋԱՏ ՏՈՒՆ Ե ՎԱՅԻ

Ռ. ԿՈՐԻԻՆ

Ամերիկեան գաղթօջախում գոյութիւն ունեն հայկական միութիւններ, որոնք տարբեր միտումներով եւ նպատակներով գործունէութեան են լծուած: Քաջ գիտակցում ենք, որ կազմակերպուած միութիւնները մեծ դեր կը խաղան Ամերիկեան այս հասարակարգի մէջ, որտեղ հայ մատաղ սերնդին աչքասեռման եւ ուժացման վտանգ է սպառնում, ոգեւորելու եւ կապելու մեր ազգային արժէքների հետ: Միութիւնների գոյութիւնը անհրաժեշտութիւն է, այն միութիւնների, որոնք առաւելաբար զբաղուած են հայ երեխայի, հայ պատանու եւ հայ երիտասարդի հետ նրանց դաստիարակելու որպէս գիտակից հայեր: Միութեան առողջ շրջանակում հայ երեխան սովորում է միասնական կեանքի բարեմասնութիւնները, թէ ինչպէս ընկերների միտակցող աշխատանքով յանձնարարուած գործ յաջողցնել, իրար օգնել եւ նեցուկ կանգնել, ազգային-հասարակական ծառայութիւններ մատուցել, հայրենիքի եւ հայ ժողովրդի շահերին զօրավիգ կանգնել, պահել եւ պաշտպանել մեր հաւատքը, մեր սովորութիւնները մեր լեզուն եւ ազգութիւնը: Միութեան մէջ է դաստիարակուած եւ կոփուած հայ երեխայի միտքն ու հոգին հայկականութեամբ, ազգասիրութեամբ նաեւ զարգանում է երեխայի պատասխանատուութեան ոգին:

Այն ինչ նկատելի է միութեանական աշխատանքներ տարուած են կալիֆորնիայի մի շարք քաղաքներում, ուր ստուար թիւով հայեր են ապրում, ցանկալի է այդ միութիւններում առաւել քաջալերուեն մատաղ սերնդի մասնակցութիւնը, ծնողները այս ուղղութեամբ մեծ դեր ունեն կատարելիք:

Կլէնտէլիմիութիւններից մէկն էլ Հայ Ամերիկեան տարեցների միութիւնն է, արդէն իսկ անունն ապացոյցն է իր գործունէութեան, զուտ հայկական միջավայր, ուր մեր ցանկացող չափահաս եւ տարեց ծնողները յաճախուած են իրենց պարապ ժամերը զբաղեցնելու նպատակով, նարդի եւ դոմինօ են խաղում, ճաշկերոյթների եւ շրջապատյունների են մասնակցում: Միութիւնը 26 տարիների անցեալ ունի, 2006-ին մեծ շուքով կատարուեց նրա 25 ամեայ յոբելանը, բացի Կլէնտէլից մօտակաջ քաղաքներում եւս ունի իր մասնաճիւղերը:

Կլէնտէլիմիասնաճիւղը գտնուած է կենտրոնական վարչութեան սեփական շէնքում: Միութիւնն օժտուած է իր պատկան գրասենեակով եւ վարիչ գործակատարով: Միութեան գլխաւոր մուտքից ներս յարող գրասենեակն է, որի առջեւից միութեանականները անցնում են սրահ, այնտեղ ժամանակ անցնելու համար, որոշները բացուելու եւ գրուցելու փափագ են զգում, ինչպէս նուազ երբ տուգում է, պալլով եւ, նրանք վարիչին մտերիմ եւ լաւ գրուցակից նկատելով՝ երբեմն նստում եւ անցեալից պատմութիւններ են անում:

Միութեան անդամները տարբեր գաղթօջախներից եւ Հայաստանից ԱՄՆ-ում հաստատուած հայեր են, նրանց աչքի խփողները իրանահայեր են: Միութեան անդամները է՝ պրն. Հրանդը, նա գրեթէ պարապ եղած օրերին միութիւն է յաճախում, նա խաղալու

սէր չունի, առաւելաբար փնտրում է յարմար գրուցակից կիսուելու եւ յուշ դարձած իր արածների մասին խօսելու: Նա իրանից է գաղթել եւ 23 տարիներ է ընտանիքով հաստատուել է ԱՄՆ-ի Գլէնդէլ քաղաքում իր սեփական բնակարանով: Նա ծնունդով իրանի Բուրվարի գաւառից է, դժուարութիւնների բերումով հազիւ տարրական ուսում է ստանում, ապա անցնում աշխատանքի ծնողներին օգնելու համար: Նա խողովակաշինութեան եւ ջեռուցման արհեստում վարպետանալով դառնում է կապալառու առաւելաբար շինարարական մեծ ընկերութիւնների եւ պետական ճանաչուած մարդկանց համար գործելով եւ այս ճամբով յարաբերութիւններ եւ կապեր է հաստատում նրանց հետ, ինչպէս՝ Ֆիլիքս Աղայեան, Շահէն եւ Էմմա Աղայեան, վահրամ Դաւիթխանեան, Պապիկ Թովմասեան, Գագիկ Յովակիմեան, Գագիկ Յարութիւնեան եւ ուրիշներ, որոնց միջոցով նեղը ընկած շրջապատի ծանօթ հայերին օգտակար է լինում, նրանց տարակուսած ու մտահոգ դէմքերին ժպիտ բերելով:

Պրն. Հրանդը 75-ը թեւակորսած համակրելի կազմուածքով անձ է, նա ոտքից քիչ կաղում է, իրանում մեքենայի արկածի ենթարկուելու հետեւանքով, ունի ամուսնացած զաւակներ, Նա իր ազգային-հասարակական ծառայութեան ասպարէզում Թեհրանի Հայոց Թեմի յանձնախմբերի մէջ ներգրաւուելով օգտակար ծառայութիւններ է կատարել, իր մասնակցութիւնն է բերել Մաշիդէի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ կառուցման նուիրահաւաքին եւ «Միութեան» սրահի շինարարական աշխատանքներին:

Նա կոկիկ հագնուած է՝ շատ անգամ փողկապով, նա քայլում է հանդարտ, ինքնավստահ եւ գոհ իր անցեալից: Իր յարգալից վերաբերմունքով դիմացինի նկատմամբ նոյնն է ակնկալում, անուշադրութեան դէպքում անմիջապէս զգացնել է տալիս: Նա միութիւն յաճախելիս առաւելաբար հանդիպում է միութեան կենտրոնական վարչութեան անդամ եւ հաշուապահ պրն. Մինասին: Պրն. Մինասը միութեան ընդհանուր հաշուապահն է, նա գտնուած է պատկառելի տարիքում, 90-ը շրջած տակաւին առողջ ֆիզիքականով, 90 տարիների երկար կեանք, 90 տարիների յուշեր եւ մի ամբողջ պատմութիւն: Նա առաւել կանուխ ներկայանում է իր սենեակը, սիրողաբար է կատարում իրեն յանձնուած պարտականութիւնը, ինչպէս միւս բոլոր վարչականները: Նա բարեխղճութեամբ պահել եւ պահում է հաշիւները հաշուապահական կանոնների հիման վրայ, նա ամբողջ կեանքում զբաղմունքով հաշուապահ է եղել, ազգ.-հասարակական ասպարէզում իր անվերապահ ծառայութիւնն է բերել, իրեն յանձնարարուած պարտականութեանց մէջ վստահելի:

Պրն. Հրանդը նրա մօտ երկար նստում եւ անցած գնացած օրերի պատմութիւնն է անում: Երբ պրն. Մինասը տեղումը չի լինում, նա անցնում է իմ մօտ ոչ երկար նստելով՝ նկատի առնելով իմ զբաղուած լինելը միութեան գործերով: Նա հետաքրքրական գրոյցներ է անում իր կատարած գործերից, խօսում է հանգիստ, կոկիկ եւ սահուն հայերէնով, խօսելաճը

ապացուցում է շրջան տեսած եւ կիրթ ու ուսեալ մարդկանց հետ շփուած լինելը: Նա հանգիստ տեղաւորում է աթոռի մէջ եւ առանց նախաբանի սկսում է իր պատմութիւնը, այս անգամ այսպէս սկսեց.

«Մեր գաւառացի իսահակը ինձ էր դիմել գործով.

«Պրն. Հրանդ, կարծելով գործարանը տանիքի իրանիթը (ագբեսթ) առատօրէն յաճախորդներին վաճառում է առանց սպասեցնելու, մի պարսիկ ճարտարապետի հետ պայմանագիր եմ գրել՝ մի ամսում տանիքը իրանիթապատեմ եւ յանձնեմ, սակայն դիմելով իրանիթի գործարանին ասում են՝ տասնմէկ ամսից յետոյ հերթ կը հասնի, այն էլ կանխիկ դրամ մուծելով, չեմ իմանում, ինչ պիտի անել, տարակուսած վիճակ ունեմ, եթէ պայմանագիրը ժամանակին աւարտին չհասցնեմ, տուգանք պիտի վճարեմ, ձեռքիցս բան չեկաւ, ուստի քեզ եմ դիմում քո ծանօթութեան միջոցով մի բան անել, վաղու լուռի ասացուածքը հօյիշում ես՝ Գար դայլուն վա թամբաքու դաշթամ դուստէ խումսարի բէ չքար (եթէ ես կարողանայի, քեզ ուզում էի ինչ անել):

Իսահակը վարպետ երկաթագործ էր, միասին գործել եւ լաւապէս ճանաչում էի իրեն, նոր էր Խաքէ Սֆիդում գործարան դրել, մեր հայն էր, մեր բարեկամը,

չէր կարելի չօգնել իրեն, ուստի իրեն ասացի.

«Իսահակ, կը գնաս վահրամ Դաւիթխանեանի մօտ, կասես՝ ես եմ ուղարկել եւ իրանիթ եմ ուզում, տես ինչ կանի քեզ համար.

«Չէ՛ պրն. Հրանդ առանց քեզ չեմ գնայ:

Ստիպուած բոլոր գործերս թողած ճամբայ ընկանք վահրամ Դաւիթխանեանին հանդիպելու:

Ամուսն եղանակի վերջին օրերն էին, օդի տապը նախկին օրերի պէս չէր նեղացնում, տեղաւորեցինք իմ ինքնաշարժի մէջ եւ շարժուեցինք, արեւը դեռ գնդիթին չէր հասել, երբ ինքնաշարժը յարմար տեղում կանգնեցինք եւ քայլեցինք դէպի այն շէնքը, ուր գտնուած էր պրն. Դաւիթխանեանի գրասենեակը:

«Իրանիթի գործարանի տէրերից մէկն էր՝ վահրամ Դաւիթխանեանը, որ ֆրանսական ընկերութեան օգնութեամբ սկսել էին արդիւնաբերութեան իրանում՝ թագաւորական վարչակարգի օրօք, հետագային իսլամական ուժերի հաստատումով գործարանը բռնազրաւուեց եւ տէրերը փախուստ տուին: Վահրամ Դաւիթխանեանը այժմ չկայ, նա մահացել է Ֆրանսիայում, ապրում էր մենակութեան մէջ, երբ Փարիզում այցելեցի իրեն:

Շաբ.ք էջ 19

Blue Cross of California takes the worry out of health care.

Our goal is to make staying healthy easier with a variety of affordable plans to fit your needs. For over 65 years, Blue Cross has been a leader in California offering quality health care coverage with over 41,000 doctors and 400 hospitals in our network. We offer:

- Prescription Drug Coverage
- Individual and Family Plans
- Plans for Small Businesses
- Dental Coverage
- Medicare Supplement Plans
- Life Insurance by BC Life & Health Insurance Company
- HSA-Compatible Plans by BC Life & Health Insurance Company
- Integrated Workers' Compensation by Employers Compensation Insurance Company

Call now and let me help take the worry out of your health care!

HARUT DER-TAVITIAN
 Authorized Independent Agent
 1807 W GLENOAKS BLVD. #202
 GLENDALE, CA 91201
 (818) 502-3233
 HARUT@EXCELHYE.COM
 WWW.EXCELHYE.COM
 CA Insurance
 License #0B28270

The Power of Blue.™

Blue Cross of California (BCC) and BC Life & Health Insurance Company (BCL&H) are Independent Licensees of the Blue Cross Association (BCA). The Power of Blue and the Blue Cross name and symbol are registered service marks of the BCA. ©2005 BCC. CAN119

ՇԱՅԱՍԱՆԻ ՔՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹԵԱՆ ԴԱՐՁԸ

ԴՈՒՏ. Տ. ԶԱԽԷՆ Ա. ՔԶՆՅ. ԱՐՁՈՒՄԱՆՆԱՆ (Շարունակաբանախորհրդի քիւն)

Առաջին Լուսաւորիչները Թաղու եւ Բարթոլոմէոս Առաքեալներ

Ճիշդ այս վերջին կէտն է որ այժմ պիտի քննարկենք: Ս. Թաղէոս առաքեալի քարոզութիւնը Հայաստան անմիջապէս աղբիւր ունի նոյն առաքեալի Եղեւթա կատարած առաքելութեան հետ, ըլլալով վերջնոյս շարունակութիւնը: Ասորի աւանդութեան մը համաձայն թղթակցութիւն մը տեղի ունեցած է Յիսուսի եւ Եղեւթոյ թագաւոր Աբգար Ե-ի (ՆՔ 4-50 ՔԵ) միջեւ ու նամակները յետագային ամփոփուած են վարդապետութիւն Աղղէի ասորերէն բնագրի մը մէջ: Նոյն նամակները արտագրած են Եւսեբիոս Կեսարացի եւ Մովսէս Խորենացի: Եւսեբիոս, որ իր յայտնի Եկեղեցական Պատմութիւնը գրեց 325 թուին, կ'աւելցնէ որ մեր Տիրոջ Համբարձումէն ետք «Յուդա Թովմաս զրկեց Թաղէոս (Աղղէ), եթանասուն-երկուքէն մին, որ բժշկեց թագաւորը եւ քարոզեց իր ժողովուրդին»: Հայկական աւանդութիւնը շարունակութիւնն է ասորական աւանդութեան, որուն բնագիրը՝ վարդապետութիւն Աղղէի անունին տակ մեր հայ թարգմանիչները հայերէնի վերածեցին Ե դարուն, ուր աւելցուցին հայկական աւանդութեան բաժինը թէ Թաղէոս չմեռաւ Եղեւթոյ մէջ, այլ շարունակեց իր առաքելութեան ճամբան դէպի Արեւելք եւ քարոզեց Քրիստոսի աւետարանը, Լաբուրնիս Նամակ Աբգարի, վեներտիկ 1868: Մովսէս Խորենացի իր տեղեկութիւնը սոյն հայերէն բնագրէն ստացած է, եւ Փաւստոս Բիւզանդ, մեր առաջին հայ պատմիչներէն, ինքն է որ կը գրէ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի ի Հայաստան հաստատած Աթոռի մասին, գալն կոչելով «Աթոռ Թաղէոսի», Փաւստոս Բիւզանդ Պատմութիւն Հայոց : Խորենացի գալն կը կրկնէ ըսելով որ «յետագային Ս. Գրիգոր կատարեց Թաղէոսի մնացած անաւարտ գործը»:

Երկու հայ պատմիչները՝ Խորենացի եւ Բիւզանդ կը հաւատան թէ Ս. Թաղէոս նահատակուեցաւ հայոց Սանատրուկ թագաւորի հրամանով եւ ցոյց կուտան Արտագի Աթոռը որպէս սրբավայր գերեզմանը Թաղէոսի: Արտագի Աթոռը պահած է իր առաքելական յաջորդականութիւնը, որուն հսկած են իրենց անուններով ծանօթ եօթը եպիսկոպոսներ յաջորդաբար մինչեւ Բ դարու վերջը: Արտագի աթոռի առաքելական սոյն յաջորդականութիւնը ստուգուած է յիշեալ եօթը եպիսկոպոսներու յաջորդներէն մէկուն անունովը՝ Մեսրոպեան եպիսկոպոսի, որուն մասին կը խօսի Եւսեբիոս Կեսարացի յոյն պատմաբանը: Վերջինս կը մէջբերէ նամակ մը «Վասն Ապաշխարութեան» վերնագրով, որ գրուած է 254 թուականին Աղբաւանդրիոյ Դիոնիսիոս պատրիարքի կողմէ եւ ուղղուած Հայաստանի Ծոփք նահանգի Մեսրոպեան եպիսկոպոսին, Եւսեբիոս Կեսարացի Եկեղեցական Պատմութիւն, գլուխ 6-րդ: Կարեւորութեամբ նկատելի է այստեղ Մեսրոպեանի պաշտօնական դիրքն ու հայոց եկեղեցական Աթոռի Հայաստանի Ծոփք նահանգին մէջ ըլլալը՝ այս անգամ հաստատուած Աղբաւանդր-

իոյ երրորդ դարու յոյն պատրիարքի մը կողմէ: Իսկ հայ մարտիրոսագրութիւնը իր կարգին կը յիշատակէ հայ նահատակներ, ինչպէս Սանդուխտ կոյս՝ Սանատրուկ թագաւորի դուստրը, նաեւ Զարմանդուխտ, Սամուէլ եւ Իսրայէլ աստրապները, եւ այլ հազարներ, որոնք նահատակուած են Ս. Թաղէոսի քարոզութեան ատեն:

Հայ քրիստոնէութեան ծագումին հետ կապ ունի նաեւ Բարթոլոմէոս առաքեալի քարոզութիւնը: Ան Յիսուսի տասներկու աշակերտներէն մին էր որ Հայաստան գալով անցաւ Գողթն, Հեր եւ Զարեանդ գաւառներէն, նոյն Սանատրուկ հայոց թագաւորի օրով: Բարթոլոմէոսն էս նահատակուեցաւ Մեծ Հայքի Ուրբանուպոլիս քաղաքին մէջ, եւ կամ Խորենացիի յիշած Արեւբանոսի մէջ: Աւանդական Աղբաւը Հայաստանի հարաւ-արեւելքը ցոյց կը տրուի որպէս Առաքեալի նահատակման վայրը: Գոնէ երկու նահատակներ, ի շարս այլ բազմաց, անունով ծանօթ են՝ Ոգուհի արքայաքոյր եւ Տերենտիոս զօրավար, որոնք հետեւեցան Բարթոլոմէոսի: Բարթոլոմէոսն առաքեալին յաջորդականութիւնն ալ նուիրագործուած է իր ձեռնաստեղծի՝ Կոմմսիի եւ անոր յաջորդող ութ եպիսկոպոսներով, որոնք Միւնիքի մէջ նստած են ու հիմնած Հայաստանի երկրորդ աթոռը՝ Արտագի կողքին: Այդ երկու աթոռներու եօթ եւ ապա ութ եպիսկոպոսներու յաջորդական գոյութիւնը Հայաստանի մէջ քրիստոնէական շարժումը կը հասցնեն մինչեւ Գ դարու առաջին քառորդը՝ 225 թուականը:

Այս բոլոր տուեալները կ'ապացուցանեն որ Հայաստանի մէջ քրիստոնէութեան անպաշտօն եւ քօղարկուած գոյութիւնը Ս. Գրիգոր Լուսաւորչէն առաջ անաւարկելի եղած է, նկատի առած երկու առաքեալներու Եղեւթոյ վրայով Հայաստան գալու գորցը, Հայաստանի Մեսրոպեան եպիսկոպոսի պատմական անձ մը ըլլալը, նահատակներու յանուանէ յիշատակութիւնը, որոնք բոլորը հիմը կազմեցին աւելի զօրաւոր շարժումի մը որ ծանօթ է որպէս Պետական Դարձը հայոց Ս. Գրիգորի եւ Տրդատ Գ թագաւորի ձեռամբ:

Հայաստանի Քրիստոնէութեան Դարձը

301 թուականը կանխող քաղաքական կարեւոր դէպքն էր Պարսից եւ Հռոմէականաց պատերազմը Հայաստանի տիրապետելու միտքով, որ յանգեցաւ 298 թուի դաշնագրութեան ընդմէջ Դիոկղետիանոս կայսեր եւ պարսից Ներսէս արքայի: Հայաստան, համաձայն կնքուած դաշինքին, ենթակայ մնաց Հռոմի: Սպաննուած Խոսրով Բ հայոց թագաւորի որդին՝ Տրդատ Գ հայոց գահին տիրացաւ 287 թուին նոյն Դիոկղետիանոս կայսեր հաւանութեամբ եւ կեդրոնական դէմքը հանդիսացաւ Ս. Գրիգորի հետ հայոց դէպի քրիստոնէութիւն դարձին մէջ: Մեր Ազգայնագետ պատմիչն է միակը որ մանրամասնութեամբ կը գրէ ճիշդ հարիւր տարուան (226-325 թ.) պատմութիւնը, նախընթացն ու հետեւանքը այս մեծագոյն դէպքին՝ Հայոց Դարձին:

Ազգայնագետի պատմութիւնը մեզի կուտայ ծանօթ մանրամասնութիւններ թէ ինչպէս Խոսրով Բ հայոց թագաւորի սպաննիչ Անակի

մանկիկը՝ Գրիգոր, եւ Խոսրովի մանկիկը՝ Տրդատ կ'ազատէին տոհմական կռիւներէն ու կը դաստիարակուէին, առաջինը Կապադովկիոյ Կեսարիա քաղաքին մէջ, ուր անքրիստոնէայ կը դառնար, իսկ երկրորդը՝ Պարսկաստանի մէջ, ուր կը կրթուէր որպէս ապագայ Արշակունի թագաւորը հայոց: Գրիգորի ամուսնութիւնը Մարիամի հետ տեղի կ'ունենար մերձաւորաբար 261 թուականին, եւ իրենց երկու որդիներուն՝ Վրթանէսի եւ Արիստակէսի ծնունդէն ետք, կը բաժնուէին իրարմէ 267 թուին, ինչպէս կը պատմագրէ Մովսէս Խորենացի իր երկի երկրորդ գլուխին մէջ:

Ազգայնագետը կը հաղորդէ նաեւ որ Գրիգոր Հայաստան կը մեկնէր 285 թուականին եւ արքունիքին մէջ ծառայութեան կը մտնէր Տրդատ թագաւորի հրամանով: Իսկոյն երկուքին միջեւ հակառակութիւն կը ծագէր, յայտնի ըլլալով Գրիգորի քրիստոնէայ ըլլալը: Գրիգոր անտանելի չարչարանքներու կ'ենթարկուէր թագաւորին կողմէ, եւ ի վերջոյ Արտաշատի Խոր Վիրապին մէջ կը բանտարկուէր: Հոն մեռած կը կարծուէր, եւ սակայն 13 տարինը ետք ողջ կը գտնուէր ու կը բժշկէր հիւանդ Տրդատ թագաւորը, պատճառ դառնալով անոր եւս քրիստոնէայ մկրտուելուն: Այս ձեւով կարելի կը դառնար նաեւ Հայաստանը դարձի բերել դէպի քրիստոնէութիւն:

Գրիգոր Լուսաւորիչ Կարողիկոս Էջմիածին՝ Մայր Տաճար Հայոց

Յաջորդ կարեւոր դիպուածը երկու երես ունէր: Նախ՝ Լուսաւորչի տեսիլքով հիմնադրուած հայոց Մայր Եկեղեցին՝ էջմիածին, վաղարշապատ մայրաքաղաքին մէջ, եւ երկրորդ՝ Գրիգորի եպիսկոպոս ձեռնադրուելը Կեսարիոյ մէջ ուր նախապէս

անձ էր որպէս քրիստոնէայ: Ազգայնագետը գեղահիւս կերպով եւ հիանալի մանրամասնութեամբ կը նկարագրէ Ս. Գրիգորի տեսիլքը որ հրաշապատուած պատկերացումն է հայոց Մայր Եկեղեցւոյ հիմնադրութեան: Տեսիլքին տուն տուող դէպքը Միածին Որդիին էջմիածին է ի Հայաստան որ իր կարգին, աւելի ուշ անունը դարձաւ Մայր Տաճարին ու Մայր Աթոռին, դառնալով կեդրոնը հոգեւոր վերին իշխանութեան:

Մինչեւ հոս Գրիգոր տակաւին աշխարհական քարոզիչն էր Հայաստանի: Թագաւորն ու արքունիքը, արդէն քրիստոնէութիւնը որպէս առաջինը պետական կրօն յայտարարած, անհրաժեշտ գտան որ Գրիգոր երթար եւ մերձաւորագոյն եպիսկոպոսն էր քահանայական եւ եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն ստանար, ու Հայաստան վերադառնալով կազմակերպէր Հայոց Եկեղեցին առաքելական լրիւ իշխանութեամբ: Գրիգոր հանդիսաւորապէս Կեսարիա երթալով Ղեւոնդիոս եպիսկոպոսի ձեռքով եւ ի ներկայութեան այլ եպիսկոպոսներու կը ձեռնադրուէր որպէս առաջին եպիսկոպոսը Մեծ Հայքի: Ազգայնագետը իր Պատմութեան մէջ պահած է պատճենները այն նամակներուն որոնք փոխանակուած էին Տրդատ թագաւորի եւ Կեսարիոյ Ղեւոնդիոս եպիսկոպոսի միջեւ ի մասին Գրիգորի ձեռնադրութեան: Վերադարձին Գրիգոր կը մկրտէր Տրդատն ու Աշխէն թագուհին, Խոսրովի դուստր իշխանուհին, եւ «աւելի քան չորս միլիոն ժողովուրդ» Եփրատ գետին եզերքը:

Գրիգոր իսկոյն կը ճանչցուի որպէս «Կաթողիկոս» թէ՛ Ազգայնագետի եւ թէ՛ Փաւստոս Բիւզանդի կողմէ որոնք կը խօսին Գրիգորի մասին որպէս «առաջին կաթողիկոս Մեծ Հայքի» (Ազգայնագետ ԺԳ., Փաւստոս Գ. գլ. 10): Քսանհինգ տարի շարունակ Գրիգոր Լուսաւոր

Շար.ք էջ 19

MELODY INTERNATIONAL MUSIC SCHOOL Inc.

ՄԵԼՈՏԻ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ

Happy New Year
Join Our New Music School in Pasadena
By Experienced & Educated Teachers

Piano, Keyboard, Violin, Viola, Vocals, Singing, Guitar, Bass, Flute, Duduk, Drums & Percussion lessons for all ages and levels

Professional Digital Recording studio
for all your audio recording needs

1060 N. Allen Ave. #D Pasadena, CA 91104
Phones: (626) 797-8867 & (818) 599-1606
and
334 N. Central Avenue Unit 202
Glendale, CA 91203
Phones: (818) 244-8244 & (818) 599-1606
Visit us at: www.musiclessons4u.com

ՀԱՄԱՐՈՂԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ԹԵՐԱՆՈՒՄ

Ն. ՏԷՐԵԱՆ (Շարունակաբանական խորհրդի քննարկ)

Ինձ առիթ ստեղծուեց շատ կարճ ժամանակի համար լինել Թեհրանում: Կեցութեանս ժամանակը շանը շատ սեղմ լինելու պատճառով, հնարաբար թիւն հունեցայ հանդիպելու իմ մտերիմներին, ընկերներին, կամ այցելելու դպրոցներ եւ հայկական զանազան հիմնարկներ: Բայց իմ երկար տարիների ընկեր,

Նախկին դասարանները նորոգումներից յետոյ յանձնուած է քաղաքի համալսարաններում սովորող հայ ուսանողներին:

Ղազարի հայոց գերեզմանատունը որն հարիւր տարի առաջ է հիմնադրուել եւ գտնուած է քաղաքի հիւսիսում, վերջին տարիներին Քաղաքապետարանի կողմից արգելուել է օգտագործել: Դրա դիմաց հայ եւ ասորի համայնքներէն քաղաքի հարաւային մասում յատկացուել է մի

Ղազարի Ա. Հոփսիմէ եկեղեցին

գրող, ժրջան եւ հայրենասէր որդին՝ Մերուժան Վարդանեանը մեծապէս օգնեցին ինձ, մի քանի ժամով մեկնել Ղազարին, որտեղ անցել են իմ կեանքի յիսուն տարիները: Ղազարիում ուղղակի գնացի եկեղեցի, որն այժմ գտնուած է շատ պայծառ վիճակում, շորհիւ տեղի եկեղեցական խորհրդի եւ մասնաւորաբար եկեղեցու ազնիւ գործակատար՝ Արշամ Խորոյեանի անդուշանքերի: Այսօր շատ քիչ թւով հայ ընտանիքներ կան Ղազարում: Ազգային «Բաֆֆի» դպրոցը փակուած է, սակայն շաբաթական մէկ օր մի խումբ հայ երեխաների հետ հայե-

մեծ տարածք (6000 մեթր) որպէս գերեզմանատուն: Թեմական Խորհրդի որոշմամբ, բոլոր շիրմաքարերը եւ ննջեցեալների աճիւնները փոխադրուել եւ տեղադրուել են նոր գերեզմանատանը:

Գոհ եւ բաւարարուած թողինք երբեմնի հայաշատ Ղազարը, այն համոզումով որ նորից պիտի բազմանայ հայ ընտանիքների թիւը, եւ աշխուժանայ այս հինաւուրց համայնքի կեանքը:

Թեհրանում հնարաւորութիւն ունեցայ, (միշտ եւ միշտ իմ ընկերների օգնութեամբ) գնալու «Դուլաբ» եւ «Նոր Բուրաստան» գերեզ-

«Բաֆֆի» դպրոցը

րէն է պարապում օր. Քարմէն Խորոյեանը: «Բաֆֆի» դպրոցի դասարանները եւ սրահը (որոնք կառուցուել են հարիւր տարի առաջ) անցեալ տարի թեմակալ Առաջնորդ Տ. Սեպուհ Սրբազանի առաջարկութեամբ եւ Թեհրանի հայոց թեմական Խորհրդի միջոցով եւ նիւթական ներդրումներով հիմնովին նորոգուել են: Սրահը անուանուել է Ղազարի կէս դարու նուիրեալ հոգեւոր հովիւ, տեղի Ս. Հրեփիմէ եկեղեցու, ինչպէս նաեւ եկեղեցուն կից բնակարանի կառուցմանը աստարող՝ հոգեւոր Տ. Յարութիւն Ա. Քհնյ. Բալայեան- Տ. Մեսրոպեանի անուամբ:

մանատները, խոնարհելու մեր հարազատների շիրմների առջեւ եւ խունկ ծխելու: Երկու գերեզմանատները գտնուած էին շատ լաւ վիճակի մէջ: Ամէն ինչ տեղին էր, յատկապէս մեքենաներին յատկացուած կանգաւոր, որ անհրաժեշտութիւն էր վաղուց ի վեր:

Թէեւ ժամանակը կարճ էր, բայց կարողացայ հանդիպել Իրան-Հայաստան առեւտրական պալատի նախագահ, «Հայ Դպրոցի Օգնութեան հիմնադիր, «Յոյս» երկշաբաթաթերթի արտոնատէր՝ Լեւոն

Շար.բ էջ 17

ԱՄԵՐԻԿԱԿԱՆ ՈՒՍՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ՉԻՆԱՌԻՄԱՅԻ Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՐԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ

Ձինսուրայի Ս. Յովհաննէս եկեղեցին

Յունուարի 13-ին, Յիսուս Քրիստոսի անուանակոչութեան սօնին, արդէն իսկ երկար տարիներ ամբարգրուած աւանդութի համաձայն՝ ուխտի Ս. Պատարագ մատուցուեց Ձինսուրայի Ս. Յովհաննէս հայկական եկեղեցու մ: Այն Արեւմտեան Բենգալիա նահանգի երկրորդ ամենահին քրիստոնէական եկեղեցին է՝ կառուցուած 1695 թ.: Յաւոք, այսօր այլեւս հայեր չեն ապրում Ձինսուրայում, եւ նմանատիպ ուխտագնացութիւնների միջոցով փորձ է արւում հայկական եկեղեցում կրկին աղօթք հնչեցնելու եւ ազդարարելու հայ քրիստոնեայի ներկայութեան մասին:

Օրուայ պատարագին էր հնդկահայոց հոգեւոր հովիւ եւ կալկաթայի Հայոց Մարդասիրական ճեմարանի կառավարիչ Տ. Օշական վրդ. Գիւլգիւլեանը, որին ընկերակցում էր Մայր Աթոռ Սբ. Էջմիածնի միաբան Յարութիւն սրկ. Համբարձումեանը: Ս. Պատարագի ընթացքում Հայր Սուրբը յաւուր պատշաճի քարոզ խօսեց՝ ընդգծելով Հնդկաստանում մեր նախնեաց թողած ժառանգութեան պահպանման եւ հնդկահայ գաղութի վերածննդի անհրաժեշտութեան մասին:

«Այսօր կրկին մեր նախնեաց օրինակով ուխտի ենք եկել հոյակերտ այս եկեղեցին՝ եւս մէկ անգամ հաղորդ դառնալու Սուրբ Պատարագին, աղօթելու մեր եկեղեցու անասանութեան եւ հնդկահայ գաղութի սակավաթիւ անդամների համար: Քանզի այդ անդադրուած աղօթքով են ապրել եւ զօրացել հնդկահայերն իրենց հայրենիքից այդքան հեռու, եւ նոյն աղօթք հրաշքն է, որ պահում է մեզ այս հիւրընկալ հողի վրայ՝ դեռեւս կառչած մեր արմատներին», - հնչեց Օշական վարդապետը:

Այս ուրախալի առիթով կալկաթայի Ս. Նազարէթ հայկական եկեղեցուց դուրս էր բերուել նաեւ Ս. Յովհաննէս Մկրտչի մատուցով Ս. Աջը, որով եւ Ս. Պատարագի ընթացքում կատարուեց անդաստան:

Յաւարտ Ս. Պատարագի կատարուեց հոգեհանգիստ եկեղեցու բակում թաղուած հայորդիների հոգիների հանգստութեան համար, որից յետոյ ներկաները մօտեցան եւ համբուրեցին սրբազան մասունքը:

Ուխտագնացութեանը մասնակցում էին կալկաթայի եկեղեցական վարչութեան անդամները, հնդկահայեր եւ Մարդասիրական ճեմարանի սաները:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է
Հիպնոսաբուժութեան կեդրոն
ղեկավարութեամբ՝ Փորձառու բժիշկ
Արթին Սաղրեանի
Փասատիմայի մէջ
Ամէն օր՝ առաւօտեան ժամը 10:00էն
մինչեւ կ.ե. ժամը 3:00
Հասցէ՝ 1060 N. Allen Ave. 2nd floor Unit E
Pasadena CA 91104
Հեռախօս (818) 434-8118
միայն ժամադրութեամբ

«Միտք մարմնի վրայ» թուլացման (relaxation) միջոցաւ կը դարմանուին.
- Մարմնային քրոնիկ հիւանդութիւններ, արեան գերննշում, շաքարախտ, ազմա, Եւայլն:
- Մոլութիւններ - սիկարէթ, ալիոլ, քմրադեղեր, Եւայլն:
- Հոգեկան տագնապներ - անձկութիւն, ընկճուածութիւն, վախ, անհանգիստ, Եւայլն:
- Մանուկներու յատուկ վիճակներ - ADD, գիշերային մէզ, եղունգի կրծում, Եւայլն:
- Ուսումնական եւ սրտքային բարելաւում

ՇԱՄԱԿԱՐԳԻՉԻՆ ՕԳՈՒՏՆ ՈՒ ՎՆԱՍԸ

ՀԱՅԿՆԱԳՎԱՇՆԱՆ

Համակարգիչի (computer) դար է շնորհիվ անոր շատ բան դիւրացուցած է գրական, մշակութային եւ առհասարակ գրասենեկային աշխատանքներու մէջ: Փոստ-հեռագրական բազմապիսի ծառայութիւններ ժամանակավրէպ դարձան համակարգիչի ելեկտրոնային արագ սպասարկութեամբ: Աշխարհի տուեալ մէկ կէտէն դրկուած պատգամ մը, նամակ կամ երկար տեղեկագիր մը համակարգիչի գրամեքենային վրայ քանի մը կոճակ կոխելով, երկվայրկեանային արագութեամբ կը հասնի աշխարհի ամենահեռու որեւէ տեղը: Սա շատ կարեւոր եւ օգտակար յառաջդիմութիւն է մարդկային քաղաքակրթութեան համար: Պայմանաւ որ զայն օգտագործողները՝ թէ զրկող եւ թէ ստացող, ունենան այդ գործիքը: Այսինքն, բաւական խոշոր գումար պէտք է յատկացնեն համակարգիչ մը եւ իր յարակից մասերը գնելու համար, բաժանորդագրութեան յատուկ վճարում մըն ալ կատարելով այդ ծառայութիւնը մատուցող ընկերութեան:

Չկայ մարդ մը, ուր համակարգիչը օգտակար ծառայութիւն չմատուցէ: Հանդէս, համերգ, սինեմա, մարզական խաղ եւ որեւէ հաւաքական ժամանցի համար տո՞մս կ'ուզէք, համակարգիչը այդ գործը կ'ընէ ձեզի համար, ճամբորդութիւն կ'ուզէք ընել՝ ձեր տոմսերը կրնաք ապահովել համակարգիչի վրայ: Զուարճութեան, հանգիստի, կամ գործի համար ձեր երթալիք տեղին մէջ պանդոկի կամ տան վարձումը կրնաք կատարել համակարգիչով: Եւ տակաւին՝ ինչ-ինչ բաներ: Այս բոլորին վրայ մշակութային անսահման ծառայութիւն եւս կը մատուցէ համակարգիչը՝ անոր վրայ կարդալով որեւէ թերթ կամ գիտէք, եթէ անոնք «մտած» են այդ ըրութեան մէջ, եւ եթէ համացանց (internet) ալ ունիք համակարգիչին վրայ:

Եւ ահա, վերջին այս ծառայութեան հետ կը ծագի համակարգիչին օգուտին ու վնասին հարցը: Օգտակար է այն իմաստով որ ուզողը, առանց ծախսի, կրնայ թերթ կամ գիրք կարդալ անոր վրայ: Իսկ ո՞վ պիտի վճարէ այդ գիրքերու ու թերթերուն հրատարակութեան, հեղինակային եւ առաջման ծախսերը:

Վերջին տարիներուն շատցած են թերթերու բաժանորդագրութեան հրաժարողները: Ինչ պէտք կայ աւելորդ ծախս ընելու, երբ

համացանցի վրայ կը գտնէ գինք հետաքրքրող թերթերը: Բայց հարցը հոս չի վերջանար, առանց ծախսի՝ ձրի թերթ ստացողներն ալ սկսած են հրաժարիլ այդ սովորութենէն: Բարեկամ մը՝ որ սովոր էր պարբերաբար իմ ստացած թերթերս տանելու հրաժարեցաւ այդ սովորութենէն, որովհետեւ նոյնիսկ ձրի թերթի պէտք չունէր իր ընթերցասիրութիւնը գոհացնելու համար: Համացանցին վրայ կը կարդար իր ուզած թերթերը:

Ուրեմն, կեցցէ՛ համակարգիչն ու համացանցը:

Բայց, ինչ պիտի ըլլայ վիճակը հայ թերթերուն, որոնք նիւթական ու բարոյական մեծ գոհողութիւններով կը հրատարակեն: Այս

ընթացքով հայ թերթերու ընթերցողները պիտի պակսին: Պակասած են արդէն: Զանոնք ձրիօրէն տրամադրելն ալ լուծում չէ: Ինչ է ուրեմն լուծումը համակարգիչի գործածութեան, որ մէկ կողմէն օգտակար՝ իսկ միւս կողմէ վնասակար է:

Այս կացութեան մէջ մտահոգիչ է մեր թերթերուն ներկայ վիճակն ու ապագան: Եթէ լուծում մը չգտնուի, իսկ այդ լուծումը համակարգիչին հրաժարելն է, թէ թերթերու ընթերցանութեան հրաժարիլը: Ի հարկէ, համակարգիչի բազմապիսի ծառայութիւններէն կարելի չէ հրաժարիլ ի նպաստ հայ թերթ կարդալու, հետեւաբար, հայ թերթերու ընթերցողները տրամաբանօրէն, հետզհետէ պիտի նօսրանան՝ աւելի եւս մտահոգիչ դարձնելով անոնց ապա-

գայ վիճակը: Հայ թերթերու ընթերցող մնացած են անոնք, որոնք համակարգիչ ունին, կամ չեն գիտեր զայն գործածել: Բայց, այս իրականութիւնը չերաշխաւորեր հայ թերթերու ապագան, քանի որ, համակարգիչը պիտի շարունակէ իր յաղթական յառաջընթացը ի վնաս հայ թերթին ու գիրքին: Ուրուագծուող այս տխուր կացութեան առաջքը առնող ոչ մէկ հաւանականութիւն չի նշմարուիր, քանի որ չկայ ոչ մէկ հրատարակչական տուն, որ ստանձնէ հայ գրաւոր մշակոյթի հրատարակութիւնը, միաժամանակ, նիւթապէս եւ բարոյապէս քաջալերելով հայ գրական անդաստանի մշակները:

Յաջորդին՝ հրատարակչական տուն մը հիմնելու կարելութիւնն ու անհրաժեշտութիւնը:

International Academy of Los Angeles Presents An Evening Honoring Composer, Director & Pioneer of Armenian Television **SARKY MOURADIAN**

- Manuel**
- Kevin George**
- Chuko**
- Andre Danik**
- Narine Shahbazian**
- Salpi Mayelian**
- Hovik Krikorian**
- Harut Hakopian**
- Jenny Armen**

- Flora Martirosian**
- Adiss Harmandyan**
- Vatche**
- Hovik Grigorian**
- Levon Sevan**
- Maxim**
- Raffi Khardalian**
- Razmik Mansourian**
- Armen Aloyan**

Hosts: Anahit Martirosian, Aramayis Gharibyan, Nouné Serobian

Thursday, April 10, 2008, 7:30 p.m.

ALEX THEATER

216 North Brand Blvd., Glendale, California 91203

**FOR TICKETS CALL: (818) 913-2299
(818) 265-0506**

FOR INFORMATION CALL: (818) 243-5722

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻՒ ՇԱՄԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՇԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ՇԵՌԱՉԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԱԾ ԷՋ 5-ԷՆ

անվտանգութիւնը, նրանց, ովքեր խաբուած են»: Առհասարակ Գեղամեանի նախընտրական ծրագիրը յազնեցած է անցեալի սխալների հետեւանքների վերլուծութեամբ:

Թեկնածուների նախընտրական ծրագրերը կարեւոր են նաեւ ԼՂՀ խնդրի կարգաւորման մոդելների յստակեցման իմաստով: Լեւոն Տէր-Պետրոսեանն իր ծրագրում առանձնացրել է «Լեւոնային Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորման գործում քաղաքական կամքի դրսեւորումը, հանդէս գալով արցախահայութեան ինքնորոշման իրաւունքի պաշտպանութեան եւ հարցի լուծման փոխզիջումային տարբերակի որոնման դիրքերից»:

Սերժ Սարգսեանի ծրագրում ԼՂՀ խնդրի կապակցութեամբ նշուած է. «Արցախեան հիմնախնդիրը լինելու է ՀՀ Նախագահի գործողութիւնների կիզակէտում: Լեւոնային Ղարաբաղի հիմնախնդրի կարգաւորման հարցը խարսխուելու է հետեւեալ սկզբունքների վրայ. պէտք է միջազգայնօրէն ճանաչուի Արցախի ժողովրդի ինքնորոշման իրաւունքը եւ պայմաններ ստեղծուեն դրա իրականացման համար, պէտք է ապահովուի ԼՂՀ բնակչութեան եւ սահմանների անվտանգութիւնը, ՀՀ-ն եւ ԼՂՀ-ն պէտք է ունենան ընդհանուր սահման»:

Արտաշէս Գեղամեանն իր նա-

խընտրական ծրագրում կրկնում է Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի մտայնումը, ըստ որի՝ հակամարտող կողմ են ԼՂՀ-ն եւ Ատրպէյճանը: Ահաւասիկ Գեղամեանի նախընտրական ծրագրի՝ ԼՂՀ խնդրի կարգաւորման վերաբերեալ ամփոփ դիրքորոշում արտայայտող մէջբերում. «ԼՂ հիմնահարցի խաղաղ կարգաւորումը պէտք է կայանայ ազգերի ինքնորոշման, մարդու իրաւունքների պահպանման գերակայութեան ճանաչման շրջանակներում,

-հիմնահարցի խաղաղ կարգաւորման հիմքում պէտք է դրուեն միջազգային իրաւունքի բոլոր սկզբունքներն ու նորմերը,

-հիմնահարցի խաղաղ կարգաւորման, ԼՂ կարգավիճակի որոշման եւ ոչ մի պայմանաւորութեամբ չի կարող լեզուի միջամարտել առանց ԼՂՀ օրինական ընտրութիւնների արդիւնքում ձեւաւորուած իշխանութիւնների լիարժէք մասնակցութեան եւ հաւանութեան,

-փոխզիջումների հիմքում պէտք է դրուեն հակամարտող կողմերի՝ ԼՂ եւ Ատրպէյճանի իշխանութիւնների պայմանաւորութիւնները,

-Հայաստանն ու Ատրպէյճանը միմեանց նկատմամբ չունեն տարած քայլին պահանջներ,

-ԼՂ հակամարտութիւնը կարգաւորող բանակցային գործընթացի ընդունելի համակարգող է շարունակում մնալ ԵԱՀԿ Մինսկի խումբը»:

«ՄԱՍԻՍ» ՀԱԲԱԹԱԹԵՐԹԸ ԻՐ 28-ՐԴ ՏԱՌՈՒԱՆ ՍԵՄԻՆ

Շարունակուած էջ 1-Էն

րէն արձանագրուող գործընթացները, անտեսուեցնելով գեղծումները...: Ու պայքարեցաւ անուց դէմ:

Ցաւ էր «Մասիսին» համարանկախութեամբ ետք շոշափելի օրէն տեսնել իր ժողովուրդին ժառանգ ինկած աշխարհով մէկ ծանօթ հոն տիրող աղիատութիւնը, բարոյական արագախրու մեները, արագախրաւոր կեղեքումները, բոնատիրական համակարգը, անկարելի դարձած լինելիութիւնը՝ իր հարազատ հողին վրայ...:

Հին օրերու ներգաղթը՝ փոխարինուած էր ներկայ օրերու Արտագաղթով: Երէկի Հայոց Ցեղասպանութեան նախնայական, դատաւարական եւ հատուցման մեր ազգային պահանջատիրութիւնը, դարձաւ այսօրուան, իրենց աքոռներուն փարած մեր ներկայ վարիչներու շրթներուն թառած վերքերուն պէտքը...:

Ան պայքարեցաւ երկրէն ներս տիրող բոնատիրական, հակաօրինական, երկրի հարստութիւնները թալանող ֆանդիշ երեւոյթներու դէմ: Արդարութեան ճայները նշող բոնամիջոցներու դէմ: Միշտ մնաց պաշտպան՝ կառուցողական, ժողովրդավար եւ արդարադատ պահանջատիրութեան շինարար դիրքերու, որոնք կրկնային ապահովելու սաւոր ապագայ մը:

«Մասիս» չքաւարարուեցաւ իր կատարած քննադատութիւններով: Ան իր կարգին, որդեգրեց ժողովրդական հսկայածաւալ գանգուածներու առջեւ քաջուող քախտորոշ ուղիները, որոնք դուրս պիտի բերէին անկախ կացութեան մատնուած իր հայրենիքը: Պիտի վերահաստատուէր արդարութիւնը, արդարադատութիւնը, ժողովրդավարութիւնը եւ կեանքի ապահովութիւնը: Արդարեւ, հրամայական էր միանգամայն միշտ հեռացնել ներկայ վիճած իշխանութիւնը, որուն քացած վերքերը տարիներու կը կարօտին սպիկապելու համար:

Ինչ տարողութեամբ ստեղծուող գլոբալ ըլլան պատկան իշխանութիւններու խոստովանողները, մուկնեղիները, վարկաբեկելու համար անոր անհատականութիւնն ու պետական անցեալը՝ «Մասիս», ինչպէս անցեալին, եւս ներկայիս, Հայաստանի առաջին Նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի վրայ դրաւ իր վստահութիւնը, այն հաստատ

համոզումով, որ իրմով սկսած անկախ Հայաստանի քախտորոշ կեանքը պիտի վերքերնուի կրկին:

«Մասիս» ջերմօրէն գորավիզ կանգնեցաւ հերոսական Արցախի ինքնապաշտպանութեան եւ ազատագրական պայքարի յաղթական երթին:

Իր ունեցած հնարաւորութիւններու սահմաններուն մէջ, ան թիկունք կանգնեցաւ անոր կառուցողական գործընթացներուն: Մշտապէս արձանագրեց հոն արձանագրուող դրական նախնականութիւններուն: Քաջալեր հանդիսացաւ հայ Սփիւռքին, որ նիւթապէս, բարոյապէս եւ կազմակերպչական օրէն օժանդակէ անոր վերականգնումի գործընթացներուն: Հաւատացանոր նուիրական առաքելութեան:

Ինչպէս Հայաստանի պարագային, «Մասիս» կողմնորոշուեցաւ ի խնդիր Արցախի Հանրապետութեան միջազգային նախաձեռնումի եւ գոյութիւն ունեցող հիմնահարցերու քարտուղիութեան համար տեղի ունեցող բանակցութիւններուն իր մասնակցութեան հրամայականին: Հաւատացաւ այդ իրաւունքի անձեռնմխելիութեան: Ի վերջոյ, Արցախի հերոսական ժողովուրդին կը պատկանէ իր երկրի ապագայ կառոյցը տնօրինելու վերջին խօսքի իրաւունքը, անկախ այն հանգամանակէն, թէ ինչ կրկնուի մտածելու ուղիները...:

Սյո թոյրէն ետք, միջազգային գետնի վրայ, «Մասիս» բարոյապէս, այլ հետեւողական օրէն գորակցեցաւ այն թոյր շարժումներուն, որոնք կը պայքարէին յանուն մարդկութեան քարօք կեանքի ստեղծումի, ժողովուրդներու միջեւ խաղաղ գոյակցութեան հաստատման, անի-րաւուած ժողովուրդներու ազգային տեղեկներու տնօրինումի եւ աշխարհի խաղաղութեան կենսագործումի:

Անցեալի դժուարին 27 տարիներու յաղթահարումը, «Մասիս» համարեց իր պաշտպանած անսակարկելի եւ անսայթափ կրքունակներուն յաղթանակը: Հայարտ է «Մասիս», որ իր ծաւալած մօտ երեք տասնամեակայան վերու թիւնը պիտի շարունակուի: Սյո առաքելութեան պահպանման ու շարունակման գրաւականը կը կազմէ «Մասիս» ի հրատարակութեան 28-րդ տարուան սեմին լոյս տեսնող ներկայայտութիւնը:

Բարի մոր երթ «Մասիս» շաքաքերքերին:

ԳԱՌՁՈՒ ԾՆՆԴԵԱՆ 100-ԱՄԵԱԿՆ Է

Շարունակուած էջ 7-Էն

եայ ցուցահանդէսին արժանացած է Ազգային կրթութեան նախարարութեան «Մեծ մրցանակ»-ին: 1958 թ.՝ «Եւրոպա» մրցանակին, եւս լին: Փարիզի Արուեստագէտներու Միութեան կազմակերպած հարցախոյզը, Գառզուն կը գտնէր տասը լաւագոյն նկարիչներու գլուխը: 1956 թ. արժանացած է Պատուոյ Լեգէոնի Ասպետի շքանշանին: Երկու տարի ետք՝ Արուեստներու եւ Գրականութեան կարգի Սպաշի մրցանակին:

1952 թ. սկսած է նաեւ բեմական նկարչութեան, այս մարզին մէջ եւս մեծ համբաւ ձեռք բերելով: Պատրաստած է բեմասարքերն ու գլխաւորները Ռամոնի «Բարեկիրթ հնդիկները»-ին (փարիզի Ազգային թատրոն, 1952), Ատանի «Ժիզէլ»-ին (1953), «Գայլը»-ին (Շան Գլիզի թատրոն, 1953), Ռասինի «Աթալի»-ին «Բոմբեռի Ֆրանսէզ, 1955), «Դրախտէն Ետք»-ին, «Ժանն ու իր դատաւորները»-ին, Օֆենպախի «Փերիքը»-ին, եւս լին:

1957 թ. սկսեալ կատարած է նաեւ գիրքերու նկարազարդումներ, ինչպէս Անտրէ Մորուալի «Ֆրանսասան», Էռնէստ Զեմիկուէլի «Հրաժեշտ գէնքերուն» (1963), Ժաք Օտիպերի «Փշոտ ծովակը» (1957), Ալպէր Բամիլի «Յուշատետրերը» (1965), իր կնոջ՝ Նան Գառզուի մանկական հեքիաթը՝ «Շրջուած քաղաքը», եւս լին:

Վերջին երկու տասնամեակներուն, ստեղծած է նաեւ ջրանկարներ, գունաւոր վիմագրութիւններ եւ գարդարանկարային խեցեգործութիւններ, որոնց մէջ յատկանշա-

նակ են կարմիրի, նարնջագոյնի եւ կապոյտի վառ երանգները:

Կը մասնակցի Ֆրանսահայ արուեստագէտներու ձեռնարկներուն: 1966 թ. առաջին անգամ ըլլալով այցելած է Հայաստան եւ Երեւանի մէջ տուած է 150 գունաւոր վիմագրութիւններու եւ գիրքերու ցուցահանդէս մը, որուն ցուցանները ամբողջութեամբ նուիրեց Հայաստանի պետական պատկերասրահին:

Իր մասին հատորներ գրած են Ֆրանսացի ակնաստոր արուեստաբաններ Ֆլորան Ֆելսը, Տ. Շըվալիէն, Ռոպերտ Ռէյը, Փիէր Լամպերթէնը, Մակի Ֆիւրհանժը, ակադեմիկոսներ՝ Ռոժէ Բալուան, Մարսէլ Պրիոնը եւ շատ ուրիշներ: 1971 եւ 1975 թթ. լոյս տեսան իր գործերուն ծաւալուն եւ մեծադիր էջերով, փառակազմ ալպոմները, Ա. հատորին մէջ ամփոփուած են 1948-1962 թթ. գործերը, իսկ Բ. հատորին մէջ՝ 1963-1968 թթ. գործերը:

1977 թ. Ֆրանսայի Գեղարուեստից Ակադեմիայի անդամ ընտրուած է եւ 1979 թ. արժանաւորապէս բազմեցաւ անոր անհամերու մէկ անդամին վրայ:

Իսկ այս տարուայ «Ինքնեք»-ի օրացոյցը կը նշէ նկարիչ եւ բեմայարդար Ժան Գառզուի անունը, քանի որ այս տարի լրացաւ անոր ծննդեան 100 տարին:

1938 թուականէն սկսեալ ան կը կազմակերպէ աւելի քան հարիւր անհատական ցուցահանդէսներ եւ Ֆրանսայի եւ արտասահմանի մէջ:

1995ին Տինարտի մէջ կը բացուի Գառզուի անունը կրող թանգարան մը: (Եգիպտահայ Մշակոյթի Պատմութիւն) Ա.

ԹԵՐԱՆՈՒՄ

Շարունակուած էջ 15-Էն

Ահարոնեանին, որի հետ ունեցայ հաճելի գրույց, առօրեայ հարցերի շուրջ: Յարգելի բարերարը համառօտակի կերպով ծանօթացրեց իր ապագայ բարեգործական ծրագրերին:

Թեհրանաբնակ բարեկամներս առիթ ստեղծեցին հանդիպելու աշուղ Թեւան Քոչարեանին, որին ծանօթ էի տարիներից ի վեր: Հանդիպեցի նաեւ երիտասարդ գործիչ, Քա՛լա՛ւ՛ գիւղի Ս. Յակոբ եկեղեցու պատասխանատու էդիկ Նազարեանին, (որդին Քա՛լա՛ւ՛յի երկար տարիների գիւղապետ՝ Աւետիս Նազարեանի): Համակրելի երիտասարդ էդիկ Նազարեանը, որն զբաղուած է մեծ մասամբ միութենական աշխատանքներով: Ինձ հիացմունք պատճառեցին երիտասարդ եւ օրինակելի ամուսիններ Մերուժան եւ

Ռուբինա Վարդանեանները եւ նրանց անսահման կորովն ու եռանդը: Նրանք մաս կազմելով կրթական հաստատութիւնների ծնողական խորհուրդներին, ոչ մի ջանք չեն խնայում բարոյապէս եւ նիւթապէս օգնելու մեր դպրոցներին: Գնահատելի աշխատանք են կատարում վերոնշեալ գոյգերը եւ միշտ առաջին դիրքերի վրայ են:

***

Վերջացնելով ճամբորդական տպաւորութիւններս Իրանից, ցաւալիօրէն պիտի նշեմ որ շարունակուած է «արտագաղթը» որն ուղղակի համաճարակի բնույթ է ստացել: Մէկը միւսի ետեւից փակուած են հայոց դպրոցները, աշակերտները սակաւութեան պատճառով: Հայաթափուած են երբեմնի հայաբնակ քաղաքներն ու գիւղերը: Իսկ ո՞վ է պատասխանատուն այս աւերիչ վիճակի...

ՄԱՐՁԱԿԱՆ

ԿԱՐԵՆ ԱՍՐԵԱՆԸ ԿՐԿԻՆ ԱՆՈՅԵԱՆ

Շախմատի Հայաստանի տղամարդկանց առաջնութեան վերջնամասում լուրջ փոփոխութիւններ տեղի ունեցան: Վստահ մեկնարկից յետոյ մրցաշարային աղիւսակի առաջին հորիզոնականում ամրապնդուած Տիգրան Պետրոսեանը ոչ միայն չկարողացաւ պահպանել առաւելութիւնը, այլեւ աստիճանաբար նահանջեց եւ բաւարարուեց միայն 5-րդ հորիզոնականով:

Վերջին տուրից առաջ ախոյեանութեան համար պայքարում են Արտաշէս Մինասեանը եւ Կարէն Ասրեանը: Ասրեանը սեւերով ոչ-ոքի խաղաց Տիգրան Նալբանդեանի հետ, իսկ Արտաշէս Մինասեանը՝ Արման Փաշիկեանի հետ: Այսպիսով առաջնութեան վերջին տուրից յետոյ Կարէն Ասրեանը եւ Արտաշէս Մինասեանը 8 միաւորով բաժանուած էին առաջին հորիզոնականը: Սակայն Ասրեանը աւելի բարձր վարկանիշի շնորհիւ երկրորդ տարին անընդմէջ դարձաւ Հայաստանի ախոյեան: Իսկ Արտաշէս Մինասեանը, թէեւ գրաւեց երկրորդ հորիզոնականը, սակայն իրաւունք ստացաւ հանդէս գալ ազգային հաւաքականում, քանի որ Ասրեանը նման իրաւունք ունէր նախքան առաջնութիւնը:

14-ամեայ պատանի Սամուէլ Տէր-Սահակեանը 7.5 միաւորով հանգրուանեց 3-րդ հորիզոնականում: Նա լրացրեց գրոսմայստերի նորմա եւ եւս 2 անգամ նման ցուցանիշ ցոյց տալու դէպքում կը դառնայ հայ ամենաերիտասարդ գրոսմայստերը:

*****

Աւարտուեց նաեւ շախմատի Հայաստանի կանանց բարձրագոյն խմբի առաջնութիւնը: Ինչպէս եւ տղամարդկանց մրցաշարում, այստեղ էլ ախոյեանուհին որոշուեց լրացուցիչ գործակիցներով: Աւարտական տուրից առաջ Միրանուշ Անդրէասեանն ու Լիլիթ Գալոյեանը վաստակել էին հաւասար՝ 5,5-ական միաւոր: Վերջին տուրում երկուսն էլ յաղթեցին. Անդրէասեանը՝ Խառատեանին, Գալոյեանը՝ Մարիանա Գասպարեանին: Լրացուցիչ գործակիցներով 6,5 միաւորով ախոյեանուհի հռչակուեց Լիլիթ Գալոյեանը:

Բրոնզէ մեդալը բաժին հասաւ Նելլի Աղինեանին: Նա յաղթելով Նարինէ Գասպարեանին, վաստակեց 5,5 միաւոր: Վերջինս 5 միաւորով զբաղեցրեց 4-րդ տեղը:

Աղաբեկեանը յաղթեց Մովսիսեանին, Կարապետեանը պարտուեց Մարտիրոսեանին: 4-ական միաւորով յաջորդ տեղերում են Մարիանա Գասպարեանն ու Անահիտ Խառատեանը: 3,5-ական միաւոր վաստակեցին Նայիրա Մովսիսեանը, Լիանա Աղաբեկեանն ու Լիա Մարտիրոսեանը: Աղիւսակը 3 միաւորով եզրափակեց Լուսինէ Կարապետեանը:

ՀՈԿԵՅԻ ԱՇԽԱՐՀԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԶԱԽՉԱԽԵՑ ԹՈՒՐՔԻԱՅԻՆ

Հոկեյի Հայաստանի մինչեւ 20 տարեկանների հաւաքականը աշխարհի առաջնութեան 2-րդ խաղում 13:1 հաշուով ջախջախել է Թուրքիայի ընտրանուն: Հայաստանի հաւաքականը այս հաշուով պարտութեան էր մատնել նաեւ Հարաւ Ափրիկեան Հանրապետութեանը:

Արդէն առաջին խաղակէստում Հայաստանը գործնականում վճռել է խաղի ելքը՝ 4 անպատասխան տափօղակ ուղարկելով մրցակցի դարպասը: 2-րդ խաղակէստում մեր թիմը կրկին ճնշող առաւելութիւն է ունեցել՝ հաշիւը դարձնելով 8:1: 3-րդ խաղակէստում հայ երիտասարդները հաշիւը դարձրել են 13:1: Այս խաղում 3-ական գոլի հեղինակ են դարձել Աբրահամ Պալեգեանը, Պետրոս Ժամկոչեանը, Սմբատ Դետերդարեանը:

Հայաստանի հաւաքականը աշխարհի առաջնութեան 3-րդ դիվիզիոնում 2-րդ անընդմէջ պարտութիւնն է կրել: 4:8 հաշուով Նոր Զելանդիայի պարտուելուց յետոյ՝ Հայաստանի ընտրանին 0:6 հաշուով զիջել է տանտէրերին՝ Սերբիայի հաւաքականի հոկեյիստներին:

ՆՈՒՐԱՏՈՒԹԻՒՆ

Տէր եւ Տիկ. Վահան եւ Անժէլ Գաղեգեան գնահատելով «Մասիս» շաբաթաթերթի բովանդակութիւնը \$500 տոլար կը նուիրեն «Մասիս»ին:

Հայ Թելեժամը կը Վերադառնայ 18ը Ալիքի Վրայ Ոչ թէ մէկ, ոչ թէ 2, ոչ թէ 3 ժամ այլ Օրուան 24 ժամերը

Շաբաթը 7 օր անվճար

Հարկ չկայ բաժանորդագրուելու - 40 Յաւելեալ ալիքներ

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել Հայկական Թելեժամ (818) 982-2400

*****

The Armenian Teletime Is Back On Channel 18
Not 1 Hour, Not 2 Hours, Not 3 Hours But 24 Hours Per Day
7 Days Per Week, Free

No Subscription Fee - Plus 40 Additional Channels

For info call The Armenian Channel (818) 982-2400

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 7 ՃԻԴՈՒՍՏՆԵՐ ԹԲԻԼԻՍԻՈՒՄ ԿՄԱՍՆԱԿՑԵՆ ԱՇԽԱՐՀԻ ԳԱԽԱԹԻ ՓՈՒԼԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐԻՆ

Հայաստանի 7 ճիւղորստներ կը մասնակցեն Յունուարի 26-27-ը Թբիլիսիում կայանալիք աշխարհի գաւաթի փուլային մրցաշարին, որը միաժամանակ նաեւ օլիմպիական վարկանիշ ունի: Ինչպէս «Արմենպրես»-ին տեղեկացրին ՀՀ ճիւղորսի ֆեդերացիայում, ՀՀ հաւաքականի գլխաւոր մարզիչն է Գագիկ Աղամալեանը, մարզիչները՝ Արթուր Գէորգեանը եւ Կարէն Սիմոնեանը: Հաւաքականում ընդգրկուած են՝ 60կգ քաշայիններ Յովհաննէս Դաւթեանը, Աշոտ Վարդիկեանը, 66կգ քաշայիններ Մեսրոպ Բարբարեանը, Համբարձում Տօնոյեանը, 73կգ քաշայիններ Ղազարոս Գրիգորեանը, Ռոբերտ Վարդանեանը, 90կգ քաշային Յակոբ Առաքելեանը:

«ԲԱՆԱՆՑՈՒ» ՊԱՐՏՈՒԵԼ Է ՏԱՇՔԵՆԴԻ «ՊԱԽՏԱԿՈՐԻՆ» ԵՒ ԶԲԱՂԵՑՆՈՒՄ Է 4-ՐԴ ՏԵՂԸ ՍԱՆԿՏՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԵԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐՈՒՄ

Հայաստանի ֆուտբոլի փոխախոյեան, Երեւանի «Բանանցը» 0:3 հաշուով պարտուել է Տաշքենդի «Պախտակորին» Սանկտ Պետերբուրգում ընթացող ԱՊՀ եւ բալթեան երկրների ֆուտբոլի համագործակցութեան գաւաթի 2-րդ փուլում ու 1 միաւորով զբաղեցնում է վերջին՝ 4-րդ տեղը իր ենթախմբում: Նախորդ խաղում «Բանանցը» ոչ-ոքի է խաղացել Բելառուսի ախոյեան «ԲԱՏԵ»-ի հետ: Մրցաշարում առաջատարը «Պախտակորին» է, որն ունի 6 միաւոր՝ նախորդ խաղում 1:0 հաշուով յաղթելով Կիւբի «Դինամոյի» փոխարինողներին, 2-րդ տեղում է «ԲԱՏԵ»-ն՝ 2 միաւորով, 3-րդ տեղում՝ «Դինամոն»՝ 1 միաւոր: Մրցաշարի յաջորդ փուլը դուրս գալու համար «Բանանցին» անհրաժեշտ է ենթախմբի վերջին փուլում յաղթել «Դինամոյին», իսկ միւս խաղում «Պախտակորը» յաղթի կամ գոնէ ոչ-ոքի խաղաց «ԲԱՏԵ»-ի հետ: Այդ դէպքում 4 միաւոր վաստակած «Բանանցը» կը զբաղեցնի 2-րդ տեղը եւ «Պախտակորի» հետ միասին դուրս կը գայ յաջորդ փուլ:

ՏՈՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐԸ ՄԵՐՏԻՆԵԱՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆԵՆ ՆԵՐՍ

Շաբուկա կուած էջ 8-էն

տար Յիսուս մանուկին տանող ճամբան:

Ապա, Մննդեան երաժշտախառն բեմադրութիւնը ներկայացուեցաւ ամբողջ աշակերտութեան, որմէ ետք աշակերտները իրենց դասարաններում մէջ, խորախմբի հաւաքայիներ ունեցան եւ նուէրներ փոխանակեցին:

Մանկամտերի բաժինն ալ ունեցաւ իր տօնական յայտագիրը, երգերով ու արտասանութիւններով: Ուսք առին տնօրէնն ու մանկամտերի պատասխանատուն՝ Տիկ. Մակի Թովալեան:

Կէսօրին, ուսուցիչ-աշակերտ, իրարու բարեմաղութիւններ ընելով, մեկնեցան արձակուրդի, վերադառնալու համար Յունուար 8ին:

Վարժարանիս Ե. Զ. է. եւ Ը. կարգերէն խումբ մը աշակերտներ, պրն. Ռաֆֆի Ղազարեանի առաջնորդութեամբ, էլոյթ ունեցան հոգեւոր երկու երգերով եւ Սբ. Գրային ընթերցումով, Հայ Աւետարանական Եկեղեցիներու Միացեալ յատուկ պաշտամունքի մը ընթացքին՝ Սուրբ Մննդեան Տօնի աւիթով, 6 Յունուար 2008ին, United Armenian Congregational Church (UACC)ի մէջ:

Մերտինեան վարժարանը վարկաւորուած է Դպրոցներու եւ Համալսարաններու Արեւմտեան Ընկերակցութեան կողմէ - Western Association of Schools and Colleges (WASC): Վարժարանի մասին յաւելեալ տեղեկութիւններու համար հեռաձայնել (818) 907-8149:

ԳՐԱԴՈՒԱԾ ԹՈՒՎԱԿԱՆՆԵՐ

Փետրուար 3	Superbowl party
Փետրուար 14	Valentine Dinner
Մարտ 1	Comedy Night
Մարտ 23	Չատկուայ Տօնակատարութիւն
Ապրիլ 5	Spanish Night
Ապրիլ 26	Las Vegas Trip
Մայիս 11	Մայրերու Օրուայ Երեւոյն
Յունիս 14	Յայրերու Օր
Օգոստոս 10	Յանգամակային Երեւոյն
Յոկտեմբեր 4	«Մասիս» շաբաթաթերթի
Դեկտեմբեր 31	Յ.Մ.Մ.ի Տարեկան Պարահանդէս
	Նոր Տարուայ Խորհրդանք

«ՆՈՐ ՄԵՐՈՒՆԴ» ԸՆՈՒՄՏԱՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

CHARTER CABLE 26-ՐԴ ԿԱՅԱՆ (ՎԼԵՆՏԵՅԼ, ՊՈՐՊԵՆԵ, ԼԱ ՔՐԵՄԵՆՅԱ)

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵՎՈՅԵԱՆ ԺԱՍԸ 10:00-11:00

ՄԱՐԱԶԴ-ՇՈՊԵՐԱՆՊԻՍ

Սրտի անհուն կսկիծով կը գուժենք մեր կնոջ, մօր, մեծ մօր եւ ազգականին

ԺԱՆԷթ ՄԻՆԱՍԵԱՆԻ (Ծն. Յունուար 6, 1930)

մահը, որ պատահեցաւ Երեքշաբթի, Դեկտեմբեր 18, 2007, Լոս Անձելոսի USC University Hospital-ի մէջ, յետ երկարատեւ հիւանդութեան: Հանգուցեալին հոգևոյն համար, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի, Կիրակի, Յունուար 27, 2008ին, առաւօտեան ժամը 11:00ին, Կլէնտէյլի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ մէջ 1510 E. Mountain, Glendale, CA

Սգակիրներ՝ Ամուսինը՝ Ալպէր Մինասեան, Դուստրը՝ Սիրան-Ժումանա Մինասեան, Թոռնիկը՝ Մայա Մինասեան, եւ համայն ազգականները եւ բարեկամները:

Հոգեհանգիստէն ետք, հոգեսուրճ պիտի մատուցուի եկեղեցւոյ սրահը: Փոխան ծաղկեպսակի նուիրատու քիւմնեքը կատարել Հ.Մ.Ս.ին, 1060 North Allen Avenue, Pasadena, 91104:

ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ՇԱՐԱՆԱՍ ՏՈՒՆ Է ՇԱՅԻ

Շարունակուած էջ 13-էն

Նա երկար տարիներ Թեհրանի հայոց թեմի պատգամաւորական ժողովի նախագահն էր, մեծահարուստ եւ ճանաչուած դէմք պետական շրջանակներում, մի քանի ընկերութիւններ էր ղեկավարում, յարգուած անձնաւորութիւն, մասնագիտութեան բերումով ծանօթացել էր նրա հետ եւ մօտիկ յարաբերութիւն ստեղծել:

-Իրանի թի գործարանի կառավարիչն էր Վահրամի եղբայր՝ Հարմիկը: Վահրամի կարգադրութեամբ անյապաղ որոշեց դրամի դիմաց մեզ իրանի յանձնել: Իսահակը դրամ չունէր ապրանքի գինը վճարելու, բարեբախտաբար մօտս դրամ կար, վճարեցի ու ապրանքի յանձնարարագիրը ստացանք:

-Իսահակի ուրախութիւնը չափ ու սահման չունէր, նրա ուրախութեամբ ես էլ հոգեպէս գոհ էի եւ բաւարարուած, որ կարողացել էի մի օգտակար գործ կատարել եւ սիրտ գրաւել:

-Այդ դէպքից մի որոշ ժամանակ անցել էր: Մի օր առաւօտեան մեր տան գանգը զարկեցին, իսահակն էր, հրաւիրում եմ նստելու.

-Ինչ կայ պրն. Իսահակ, խէր լինի. -Պրն. Հրանդ տղայիս պատ-

կում եմ, հարսանեաց հանդէսի առաջին հրաւերը քեզ համար եմ բերել, ա՛խր, կարելի՞ է քո արած լաւութիւնը մոռանալ:

-Իսկապէս այդպէս էր, բոլորովին արածս մոռացած նոյնիսկ չէի յիշում, կարիք էլ չկար յիշելու, քանի որ առաձն ասում է՝ բարիք արա եւ ջուրը նետիր՝ Նրա այս վերաբերմունքը ինձ հոգեկան գոհունակութիւն պատճառեց:

Ասում են՝ աղանին ազատեց մեղուի կեանքը: Նա ուշքի գալով գլուխ բարձրացրեց իր փրկարարին շնորհակալութիւն յայտնելու, սակայն աղանին թռաւ, որպէսզի մեղուն յանկարծ չամաչի: Անցան օրեր ու ամիսներ, ինչպէս պատահեց, նոյն աղանին որսորդի թիրախ դարձաւ, որսորդը հրացանը պարզած կրակելու վրայ էր, երբ մեղուն շատ հեռուից նկատեց դա, լոյսի արագութեամբ իրեն հասցրեց որսորդին, նրա ձեռքը խայթելով գնդակը շեղուց եւ աղանին ազատուց: Ուրեմն ոչ մի բարի գործ չի մոռացուած:

Ինչ լաւ է, մարդիկ բարիքի դիմաց երախտագէտ են գտնուում, այսպիսով յարաբերութիւնները ջերմացնում եւ կեանքը քաղցրացնում են:

(Շարունակելի 1)

ՇԱՐԱՆԱՍԻ ԲՐԻՍՏՈՆԵՒԹԵԱՆ ԴԱՐՁ

Շարունակուած էջ 14-էն

րիչ կը գործէ անդադրում, կը կազմէ թեմեր, կը կազմաւորէ ծէսն ու ծիսակատարութիւնը, կը գրէ ձառեր ու Քարոզներ, կը շարադրէ դաւանանքի յատուկ կէտեր, եւ 325 թուականին գործէ քաշուելով իր կրտսեր որդին՝ Արիստակէս (325-333 թ.) կը յաջորդէ իրեն որպէս կաթողիկոս հայոց: Արիստակէսի կը յաջորդէ իր երէց եւ ամուսնացեալ եղբայրը՝ Վրթանէս (333-341 թ.): 325 թուի Նիկիոյ Ա Տիեզերական Ժողովին Հայ եկեղեցին կը ներկայացնէ Արիստակէս Հայրապետ, որուն անունը կ'երեւի ներկաներու ցանկին մէջ: Վերադարձին՝ Արիստակէս իր հետ Հայաստան կը բերէր Նիկիոյ Ժողովի կանոններն ու որոշումները, որոնց վրայ Գրիգոր Լուսաւորիչ կը կատարէր յաւելումներն ու հաստատումները:

Այս բոլորով մէկտեղ հարկ է նշել որ հայոց քրիստոնէութեան դարձի գլխաւոր պատմիչը՝ Ազատութեան գեղարու, չի տար որոշ թուականներ եւ տրամաբանական ժամանակագրութիւն մը: Այսուհանդերձ, կասկած չկայ որ Մեծ Դարձին հետ կապ ունեցող բոլոր անձնաւորութիւնները պատմական անձինք են եւ ունին իրենց գործունէութեան թուականն ու աշխարհագրական սահմանը: Այսպէս, Տրդատ Գ թագաւորի անմիջական հովանաւորն է Հռոմի Դիոկղետիանոս կայսրը (284-305 թ.), որուն հաւանութեամբը Տրդատի թագաւորութիւնը կը հաստատուէր Հայաստանի մէջ: Նաեւ, Տրդատի հայոց թագաւոր ըլլալը կը հաստատուէր երկու վիճակն արձանագրութիւններով, մին գտնուած 1899 թուին, եւ միւսը՝ 1945 թուին, առաջինը Մայաֆարկին (Տիգրանակերտ) քաղաքի պարիսպին վրայ, եւ երկրորդը՝ Գառնիի հեթանոսական տաճարի պատին վրայ, որուն մասին Մովսէս Խորենացի ունի ճշգրիտ ծանօթութիւն. (Յակոբ Մանանդեան, Քննական Տեսութիւն Հայ Ժողովրդի Պատմութեան, Բ. ա. մաս (1957) էջ 120, 132. Մովսէս Խորենացի, Պատմութիւն Հայոց Բ. գլ. 90: Գրիգոր Լուսաւորիչ նոյնպէս անմիջական կապ ունեցած էր Կեսարիոյ Ղեւոնդիոս Արքեպիսկոպոսին հետ, որմէ իսկ ձեռնադրուեցաւ: Ղեւոնդիոս պատմական անձ մըն է, որովհետեւ ան ներկաներէն մին եղած է Նիկիոյ Ա Տիեզերական Ժողովին, եւ իր անունը արձանագրուած է որպէս մասնակից:

Երկու օտար պատմիչներու վկայութիւնները եւս անհրաժեշտ կը նկատեմ ճոս արձանագրել որպէս եզրակացութիւն, ցոյց տալու համար թէ քրիստոնէութիւնը տիրա-

կան կրօնքը դարձած էր Հայաստանի 310 թուականէն առաջ եւ ոչ թէ ետքը: Անոնցմէ առաջինն է դէպքերու ժամանակակից Դ դարու Եւսեբիոս Կեսարացին որ հետեւեալը կ'ըսէ հայոց մասին, նշելով յատկապէս կայսեր յայտարարած պատերազմը հայոց դէմ 311 թուականին, հայոց քրիստոնէութիւնը ընդունած ըլլալուն համար: Քրիստոնեայ պատմիչը Եւսեբիոս կ'ըսէ.

«Բացի այդ, բռնակալ կայսեր (Մաքսիմիանոս Դայեայի) ձեռքով պատերազմ յայտարարուեցաւ հայերու դէմ, որոնք սկիզբէն բարեկամ էին ու դաշնակից հռոմայեցիներուն: Բայց որովհետեւ (հայերը) քրիստոնեայ էին եւ եռանդով ու բարեպաշտութեամբ Աստուծոյ կ'երկրպագէին, այս աստուածատեացը փորձեց անոնց ստիպել որ անոնք զոհաբերութիւն մատուցանեն կուռքերուն: Ուստի իրենց բարեկամ եւ դաշնակից ճանչցուածները (հայերը) վերածեց թշնամիի եւ մարանչողի: Ինքն իսկ հայերու դէմ մղած այդպատերազմի ընթացքին ջախջախուեցաւ իր բանակին հետ»:

Եկեղեցական Պատմութիւն Թ. գլ 8

Երկրորդ պատմիչն է Ե դարու քրիստոնեայ եկեղեցւոյ պատմիչ Սոզոմենոս, որ կը յիշէ Տրդատ թագաւորը որպէս պաշտպան քրիստոնէութեան, կ'աւելցնէ ըսելով.

«Ես տեղեկացայ որ հայերը քրիստոնէութիւնը ընդունած են աւելի առաջ քան վրացիներն ու ուրիշներ: Կ'ըսեն որ Տրդատը որ այս ժողովուրդի առաջնորդն էր, աստուածանշան հրաշքի մը պատճառով որ պատահեցաւ իր տանը մէջ, իսկոյն ինքը դարձեր է քրիստոնեայ ու նաեւ հրամայեր է որ քարոզութեան միջոցով այդ կրօնը ընդունին բոլոր իր հպատակները»:

Եկեղեցական Պատմութիւն Բ. գլ 8

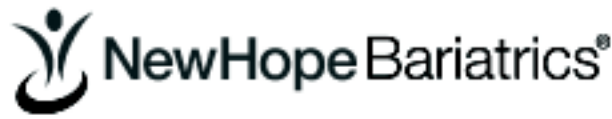
Այս երկու մէջբերումները անփոխարինելի են եւ շատ կարեւոր: Անոնք կը հաստատեն օտարներու բերումով եւ գրեթէ ժամանակակից ճշգրտութեամբ թէ հայերը քրիստոնեայ դարձած էին պետականօրէն, թագաւորով եւ ժողովուրդով, չորրորդ դարու առաջին տարիներուն: Համաձայն պատմագէտ Յակոբ Մանանդեանի, վրացիք քրիստոնեայ եղան 337 թուականին: Մովսէս Խորենացի իր կարգին կը հաստատէ որ Գրիգոր Լուսաւորիչ «գրաւեց Ս. Թադէոս առաքեալի աթոռը Տրդատ թագաւորի գահակալութեան 17-րդ տարին», որ է 303 թուականը: Խորենացիի հաշիւը ճիշդ է, քանի որ Տրդատ Գ թագաւորի գահակալութեան թուականը ծանօթ է որպէս 287, որուն 17-րդ տարին կ'ըլլայ 303 թիւը:

ՔԱԶ ՆԱԶԱՐ ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ
Ամէն Կիրակի երեկոյեան ժամը 10:00-ից 12:00
Կլէնտէյլի 26-րդ կայանից

 Merrill Lynch
INVESTMENT BANKING
JACK KALANJIAN
Professional Financial Advisor
Corporate Center Pasadena
225 So. Lake Avenue
Pasadena, CA 91101
(626) 396-2825 Direct
(626) 376-4665 Fax
jack_kalanjian@ml.com
"Helping the Armenian Community Build Wealth"

Դիմեցէ՛ք Բժ. Դավիթ Դավթեանին

Բժ. Դավիթ Դավթեանը կը սեպուի LAPBAND-ի լաւագոյն մասնագետ ռահվիրան որն ունի եզակի փորձարութիւնը եւ՝ իբրեւ մասնագետ եւ՝ իբրեւ LapBand կրող անձ:

David G. Davtyan M.D., FACS, FICS,
Board Certified - American Board of Surgery, American Board of Bariatric Medicine
American Society for Metabolic and Bariatric Surgeons

*110 Ֆունդ կշիռք
կորսցնլէն վերջ սկսեցի
ինքզինքս բոլորովին
նոր անձ մը տեսնալ:
LapBand-ը եղաւ
կեանքիս փրկութիւնը:
— Տանիս Պ.*

*114 Ֆունդ կշիռ կորսցնլը եւ հագուարկեղենի
22 չափէն 4 չափին իջնալը, կեանքիս ամենէն
յաճելի երևոյթներէն մին կղամ է, ԲԱՅՅ
միայն մէկ ամիսուանը ունիմ՝ երանի սակի
կանուխէն LapBand ըլլայի:
— Ռինա Բ.*

Յիշեցէ՛ք՝

Եթէ հոգնած էք նիհարնալու միջոցներ փորձելէն եւ որոնելէն
Եթէ հոգնած էք չնիհարնալու յուսախաբութենէն
Եթէ կ'ուզէք՝ ՆԻՏԱՐՆԱԼ ԱՐԱԳ եւ ԸՆԴՄԻՇՏ
Եթէ կ'ուզէք՝ ըլլալ ԱՌՈՂՋ եւ ԳԵՂԵՑԻԿ
Դիմեցէ՛ք Բժ. Դավիթ Դավթեանին

BEVERLY HILLS OFFICE
11847 Wilshire Blvd., Suite 200
Los Angeles, CA 90025
(310) 500-3750

GLENDALE OFFICE
1141 N. Brand Blvd., Suite 300
Glendale, CA 91202
(818) 546-1500

www.LapBandLA.com
www.NewHopeToday.com
Info@NewHopeToday.com